

Comentariile Romtelecom

**asupra proiectului de Decizie ANRC pentru
aprobarea Regulamentului privind realizarea
evidenței contabile separate, în cadrul
contabilității interne de gestiune, de către
societatea comercială Romtelecom SA**

septembrie 2003

1 Comentariile Romtelecom privind al doilea proiect de decizie

- 1.1 După publicarea primului proiect de decizie în aprilie 2003¹, ANRC a emis un al doilea proiect de decizie în august 2003².
- 1.2 Deoarece, cel de-al doilea proiect de decizie nu diferă semnificativ de primul, Romtelecom consideră că toate comentariile emise ca răspuns la primul proiect de decizie continuă să fie deosebit de relevante pentru sectorul de telecomunicații iar cititorul trebuie să consulte comentariile Romtelecom la primul proiect de decizie prezentate în Anexa A.
- 1.3 Romtelecom își exprimă dezamăgirea și surpriza să constate că ANRC a ignorat majoritatea criticilor formulate de Romtelecom și ceilalți reprezentanți ai sectorului de telecomunicații din România la adresa propunerilor ANRC. Aceste critici se refereau la calendarul, cheltuielile și lipsa de beneficii pe care le oferă raportările de date propuse pentru sectorul de telecomunicații.³
- 1.4 În opinia Romtelecom, acest refuz din partea ANRC de a analiza și eventual implementa opiniile exprimate în răspunsul Romtelecom la primul proiect de decizie reflectă eșecul procesului de consultare. Spre deosebire de majoritatea țărilor din întreaga lume, procesul de consultare nu este unul public în care opinia operatorilor asupra aspectelor specifice ale politicii de reglementare să fie analizată și publicată, și în care deciziile să fie emise pe baza opiniilor exprimate de operatori și a beneficiilor estimate ale fiecărei decizii.
- 1.5 Acest precedent mondial contrastează cu procesul inițiat de ANRC, în care opiniile operatorilor cu privire la aspecte specifice ale politicii de reglementare nu sunt analizate ci sunt publicate proiecte de decizii fără să se menționeze aspectele specifice pe care autoritatea de reglementare le supune consultării. Răspunsurile operatorilor cu privire la proiectele de decizii integrale sunt făcute publice, însă proiectele de decizii ulterioare nu fac nici o referire la problemele pe care le ridică respectivele răspunsuri pentru ANRC și nici la sugestiile oferite. Acest proces de simplă reemitere a proiectelor de decizie nu corespunde cu precedentele privind procesul de consultare publică observate în majoritatea țărilor din întreaga lume.
- 1.6 Romtelecom solicită ca pe viitor ANRC să remedieze această deficiență semnificativă a procesului de „consultare”. Romtelecom propune ca pentru viitoarele decizii, ANRC să procedeze astfel:

¹ Regulamentul privind realizarea evidenței contabile separate ca parte a contabilității de gestiune a Romtelecom

² Regulamentul privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către societatea comercială Romtelecom S.A.

³ Răspunsurile emise la primul proiect de decizie de Orange România și MobiFon fac referire directă la aceste aspecte și susțin opiniile exprimate de Romtelecom în răspunsul formulat de aceasta.

- să sublinieze acele aspecte ale politicii de reglementare în legătură cu care solicită comentarii ale operatorilor;
- să menționeze și să analizeze individual opiniile exprimate de operatori în decizia ulterioară;
- să demonstreze beneficiile pe care le va obține sectorul de telecomunicații ca rezultat direct al implementării cerințelor pe care le propune;
- să demonstreze avantajele și/sau dezavantajele fiecărui răspuns al operatorilor cu privire la propunerea ANRC, pentru a crea astfel cadrul pentru decizia finală a ANRC.

1.7 Romtelecom consideră că în calitate de reprezentant principal al sectorului de telecomunicații din România – atât al utilizatorilor finali cât și al operatorilor care au intrat recent pe piață – ANRC are responsabilitatea să prezinte o astfel de analiză la emiterea tuturor deciziilor sale viitoare, fie că acestea sunt în stadiu de proiect, sau finale. Pentru ca sectorul de telecomunicații din România să beneficieze de investițiile pe termen lung, este obligatoriu ca ANRC să demonstreze îmbunătățirile durabile aduse sectorului de telecomunicații.

1.8 La o analiză superficială, se poate concluziona că în cel de-al doilea proiect de decizie ANRC a făcut următoarele concesii:

- Data de publicare a primului set de conturi separate este 1 august 2005 în loc de 1 august 2004;
- Romtelecom nu mai trebuie să întocmească situații financiare separate (cont de profit și pierdere și situația capitalului angajat) pentru subunitățile „vânzare cu amănuntul”;
- Romtelecom nu mai trebuie să întocmească situații financiare separate (cont de profit și pierdere și situația capitalului angajat) atât pe baza costului istoric cât și a costului curent, ci doar pe baza costului curent; și
- Romtelecom nu mai trebuie să publice opinia de audit.

1.9 Totuși, aceste concesii nu reflectă fondul celui de-al doilea proiect de decizie. În mod specific:

- Romtelecom trebuie să întocmească și să furnizeze ANRC o situație a costurilor serviciilor, al cărei nivel de detaliere este identic cu cel aferent subunităților „vânzare cu amănuntul” pentru care proiectul inițial de decizie prevedea întocmirea unor situații financiare separate (contul de profit și pierdere și situația capitalului angajat);
- Romtelecom trebuie să întocmească și să furnizeze ANRC o situație a costurilor componentelor rețelei și o situație a costurilor serviciilor pe baza atât a costului istoric cât și a

costului curent – conformându-se astfel într-o măsură semnificativă cerinței inițiale a ANRC de a întocmi situații financiare separate atât pe baza costului istoric cât și a costului curent; și

- Numirea auditorului în vederea revizuirii situațiilor financiare separate va depinde de aprobarea ANRC, aceasta având dreptul de a solicita orice revizie suplimentară după cum consideră necesar iar finalizarea contractului depinzând de aprobarea raportului de audit de către ANRC – aceasta în ciuda refuzului ANRC de a-și asuma responsabilitatea asupra auditului situațiilor financiare pe motiv că nu dispune de experiență suficientă în ce privește raportarea către autoritatea de reglementare.

1.10 Pe scurt, acest al doilea proiect de decizie diferă într-o foarte mică măsură de primul proiect de decizie deoarece nu abordează problema costurilor excesive pe care urmează să le înregistreze Romtelecom și, în final, consumatorul din România ca urmare a conformării la cerințele ANRC: nivelul de detaliere a raportării a rămas neschimbat, doar formatul fiind modificat într-o foarte mică măsură, de la contul de profit și pierdere și situația capitalului angajat la situația costurilor componentelor rețelei și serviciilor.

1.11 Într-adevăr, cel de-al doilea proiect de decizie prevede o serie de cerințe suplimentare față de cele specificate în primul proiect de decizie. Prin cerința de a furniza informații suplimentare, aceste cerințe suplimentare vor servi doar la creșterea costurilor de conformare fără să ofere alte beneficii suplimentare utilizatorilor. Astfel:

- Primul proiect de decizie prevede că Romtelecom trebuie să raporteze costurile asociate componentelor serviciului de linii închiriate la nivelul rețelei de transport și rețelei de acces. Cel de-al doilea proiect de decizie prevede că aceste componente trebuie prezentate mai detaliat, în funcție de capacitate și tehnologie. Având în vedere că în prezent există cel puțin 32 de capacități de linii închiriate oferite, aceasta impune calcularea a 64 valori ale costului pentru un singur serviciu. În ciuda faptului că acest nivel de detaliere nu are precedent în lume și este impus în cazul unei piețe în care veniturile de serviciile de linii închiriate reprezintă doar 9% din total⁴, ANRC nu a reușit să explice adecvat modul de calcul al acestei clasificări. În plus, ANRC nu a demonstrat modul de corelare a clasificării costurilor aferente liniilor închiriate propusă în acest proiect de decizie cu clasificarea costurilor cerută într-un proiect de decizie separat cu privire la segmentele terminale ale liniilor închiriate⁵, în ciuda solicitării exprese formulată de Romtelecom în vederea soluționării acestei probleme⁶.

⁴ Acest procentaj de 9% pentru România contrastează semnificativ cu cel de 20% pentru Marea Britanie.

⁵ Decizia referitoare la interconectarea liniilor închiriate – segmentele terminale cu rețeaua de telefonie fixă.

⁶ Comentariile Romtelecom cu privire la decizia referitoare la interconectarea liniilor închiriate – segmentele terminale cu rețeaua de telefonie fixă – alineatul 3.17

- Primul proiect de decizie prevede că situația costurilor componentelor de rețea și situația costurilor serviciilor trebuie întocmite atât pe baza costului istoric cât și a costului curent. Cel de-al doilea proiect de decizie prevede nu doar că cele două situații trebuie întocmite atât pe baza costului istoric cât și a costului curent, ci și pe baza costurilor complet alocate, incrementale și individuale. Romtelecom va trebui să furnizeze și să reconcilieze patru valori diferite ale costurilor.
- Primul proiect de decizie prevede că trebuie întocmite reconcilierii între costurile statutare și conturile separate consolidate; între conturile separate consolidate și conturile separate ale unităților de afaceri; și între conturile separate ale unităților de afaceri și conturile separate ale subunităților de afaceri. Cel de-al doilea proiect de decizie prevede un al patrulea nivel de reconciliere, inclusiv cerința de reconciliere a conturilor separate ale subunităților cu situația costului serviciilor furnizate de respectiva subunitate.

- 1.12 În comentariile asupra primului proiect de decizie, Romtelecom a specificat următoarele: „costurile asociate funcției de raportare către autoritatea de reglementare sunt aparent legate de nivelul de detaliere a activităților pentru care sunt realizate evidențe contabile”.⁷ Prin impunerea unor cerințe de raportare suplimentare în cazul Romtelecom, ANRC încearcă să crească și nu să diminueze costurile de conformare.
- 1.13 Romtelecom constată cu îngrijorare că cel de-al doilea proiect de decizie introduce și o serie de măsuri care contravin obiectivelor declarate ale ANRC în ce privește transparența și consecvența tratamentului.
- 1.14 În mod specific, în cel de-al doilea proiect de decizie, ANRC a introdus conceptul eliminării selective a costurilor din conturile separate: „Situațiile financiare separate vor include doar costurile relevante. Costurile relevante sunt acele categorii de costuri înregistrate de un nou operator care în mod ipotetic este eficient. Elementele extraordinare și excepționale (ca plăți compensatorii) nu sunt considerate costuri relevante și, ca urmare, nu vor fi incluse în situațiile financiare separate. Operatorul va prezenta o descriere a costurilor nerelevante în cadrul reconcilierii situațiilor financiare separate cu conturile statutare”.
- 1.15 Aparent, această eliminare arbitrară a costurilor va complica și mai mult un set deja labirintic de situații de reconciliere, determinând un consum de timp semnificativ și costuri mari. Totuși, ceea ce ridică mai multe îndoieli este faptul că propunerile ANRC nu vizează creșterea transparenței raportărilor financiare ci diminuarea acesteia. ANRC nu a oferit mijloace obiective de evaluare a costurilor care trebuie excluse sau incluse, dimpotrivă, și-a rezervat dreptul de a „ajusta”

⁷ Comentarii cu privire la Documentul supus consultării „Regulamentul privind realizarea evidenței contabile separate ca parte a contabilității de gestiune a Romtelecom”, alineatul 6.2

respectivale situații pe o bază unilaterală. Acest proces mai degrabă induce în eroare utilizatorii situațiilor financiare. În mod egal, amendamentul introduce oportunitatea de a impune discriminatoriu obligații asupra Romtelecom în comparație cu alți operatori din sectorul de telecomunicații din România.

- 1.16 De asemenea, ANRC propune să-și rezerve dreptul de „a impune modificarea metodologiei de stabilire a costurilor, indicând situațiile financiare separate care trebuie modificate pentru a reflecta aceste modificări”. Romtelecom observă cu îngrijorare că ANRC nu face referire la nici o metodologie de stabilire a costurilor pe care să se bazeze aceste modificări – în forma actuală, regulamentul nu permite nici o transparență în ce privește principiile pe baza cărora va fi acceptată, respinsă sau modificată o metodologie de stabilire a costurilor. Romtelecom susține că acest aspect al celui de-al doilea proiect de decizie contravine direct prevederilor recomandării Comisiei Europene cu privire la acest aspect, și anume:

Se recomandă ca NRA să supună consultării publice către operatorii de pe piață adoptarea unor metode de alocare stricte.....se recomandă ca metodologia și criteriile de evaluare a activelor rețelei la valoarea curentă să fie fixate de NRA după o consultare publică cu operatorii de pe piață.⁸

- 1.17 Este clar că recomandările Comisiei Europene prevăd că metodologia privind alocarea costurilor trebuie să fie rezultatul unei consultări publice, permanente și adresată, fără excepție, tuturor operatorilor implicați.

- 1.18 Romtelecom respinge orice măsură care va rezulta în tratamentul discriminatoriu al înregistrărilor financiare și operaționale ale Romtelecom și susține că metodologia de stabilire a costurilor care trebuie utilizată pentru întocmirea oricăror situații financiare separate trebuie agreată printr-un proces de consultare publică și trebuie aplicată fără excepție în cazul tuturor operatorilor din sectorul telecomunicațiilor din România.

- 1.19 Pe scurt, în acest al doilea proiect de decizie, ANRC pare să crească numărul cerințelor de raportare care trebuie impuse Romtelecom fără să acorde vreo atenție costurilor de conformare sau priorităților cerințelor sectorului de telecomunicații. ANRC pretinde că impune aceste cerințe de raportare suplimentare pentru a spori transparența. Totuși, prin prevederea referitoare la modificările metodologiei de stabilire a costurilor pe baza căreia urmează să se efectueze raportarea; prin prevederea referitoare la eliminarea arbitrară a costurilor; și prin dependența de un auditor independent aprobat de autoritatea de reglementare, ANRC reduce transparența procesului de raportare către autoritatea de reglementare.

⁸ RECOMANDAREA COMISIEI din data de 8 aprilie 1998 cu privire la interconectarea pe o piață liberalizată a telecomunicațiilor (Partea a 2-a - Realizarea evidenței contabile separate și contabilitatea costurilor)

- 1.20 Romtelecom solicită ANRC să își reconsidere poziția în ce privește cadrul privind realizarea evidenței contabile separate – în mod specific în ce privește:
- nivelul adecvat de detaliere a datelor,
 - procesul adecvat pentru stabilirea metodologiei pe baza căreia trebuie întocmite rapoartele; și
 - nivelul adecvat al revizuirii independente a respectivelor rapoarte.
- 1.21 În secțiunile următoare, Romtelecom prezintă pe scurt istoricul procesului de consultare pentru aprobarea regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, înainte de a furniza comentarii detaliate cu privire la secțiunile individuale ale celui mai recent proiect de decizie.

2 Procesul de consultare cu privire la realizarea evidenței contabile separate

2.1 ANRC a emis un proiect de decizie denumit „Regulamentul privind realizarea evidenței contabile separate ca parte a contabilității de gestiune a Romtelecom” în aprilie 2003. Acest document este denumit în continuare “primul proiect de decizie”.

2.2 Principalele puncte ale primului proiect de decizie sunt prezentate mai jos:

- Romtelecom va realiza evidența contabilă separată în cadrul contabilității interne de gestiune.
- Vor fi întocmite situații financiare separate pentru fiecare dintre cele 28 de unități și subunități de afaceri.
- Primul set de situații financiare separate pentru exercițiul financiar 2003, va fi furnizat ANRC în termen de 4 luni de la publicarea situațiilor financiare statutare (respectiv 31 august 2004).
- Primul set de situații financiare separate pentru exercițiul financiar 2003 va trebui întocmit pe baza costului istoric; al doilea set pentru exercițiul financiar 2004 trebuie întocmit pe baza costului curent și trebuie să includă detalii cu privire la reconcilierea situațiilor financiare întocmite pe baza costului curent cu cele întocmite pe baza costului istoric.
- Metodologia de stabilire a costurilor pe care se bazează situațiile financiare separate trebuie furnizată ANRC cu cel puțin 8 luni înainte de furnizarea primului set de situații financiare (respectiv 31 decembrie 2003).
- Situațiile financiare separate vor fi supuse unui audit financiar, fiind emise opinii de audit separate pentru situațiile financiare întocmite pe baza costului istoric și cele pe baza costului curent.
- Numirea auditorului depinde de aprobarea ANRC; această aprobare urmează să fie acordată cu cel puțin șase luni înainte de furnizarea primului set de situații financiare (respectiv 28 februarie 2004).

2.3 Romtelecom a furnizat ANRC răspunsul la acest proiect de decizie în mai 2003. Acest document este inclus în Anexa A și este denumit în continuare „răspunsul la primul proiect de decizie”.

2.4 Principalele puncte ale răspunsului la primul proiect de decizie sunt următoarele:

- Întocmirea de situații financiare separate are o prioritate scăzută în comparație cu necesitatea de a ajusta tarifele care este mai presantă pentru sectorul telecomunicațiilor din România;
- Cerința de a întocmi situații financiare separate pentru 28 unități și subunități de afaceri este fără precedent în sectorul de telecomunicații din Europa și este disproporționată în contextul pieței din România;
- Numărul de situații financiare separate care trebuie întocmite determină costuri corespunzătoare; beneficiile pe care le oferă întocmirea de situații financiare pentru 28 unități și subunități de afaceri sunt mai mici decât costurile aferente;
- Întocmirea de situații financiare separate depinde de implementarea unor proceduri de optimizare a proceselor și datelor aflate în prezent în curs de desfășurare la Romtelecom; întocmirea de astfel de situații financiare până la data de 31 august 2004 nu este fezabilă deoarece până la această dată nu sunt finalizate procedurile necesare;
- O opțiune mai practică pentru Romtelecom este să furnizeze situații financiare separate pentru opt unități și subunități de afaceri (Vânzarea cu amănuntul, Rețeaua de transport, Interconectare, Colocare, Linii închiriate – Transport, Alte servicii privind rețeaua de transport, Servicii de acces, Altele); aceste situații financiare vor fi întocmite pe baza costului curent și vor fi furnizate pentru exercițiul financiar 2004.
- Costul aferent angajării de auditori aprobați de autoritatea de reglementare este probabil să fie de aproximativ 1,5 milioane € pe an, acesta fiind exagerat de mare în contextul economiei românești; o soluție mai eficientă din punctul de vedere al costurilor ar fi ca ANRC să revizuiască aceste situații financiare.
- Cerința de a publica situații financiare separate nu este necesară: în prezent, această cerință se aplică doar în cazul a doi operatori din Europa; cerința de a publica situații financiare separate pe baza costului curent se aplică doar în cazul unui operator din Europa; cerința de a publica situații financiare separate pe baza costului curent pentru 28 de unități și subunități de afaceri depășește orice astfel de cerință aplicată oricărui alt operator din Europa.
- Având în vedere modificarea semnificativă a formatului situațiilor financiare separate care urmează să fie întocmite pe parcursul primilor ani de implementare, publicarea situațiilor financiare este inadecvată și ar emite către piață semnale eronate în ce privește rentabilitatea sau pierderile generate de unități de afaceri individuale.

- 2.5 ANRC a emis ulterior un proiect de decizie denumit „Decizia de aprobare a regulamentului privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către societatea comercială Romtelecom – SA” în august 2003. Acest document este denumit în continuare „al doilea proiect de decizie”.
- 2.6 În secțiunea următoare sunt prezentate comentariile Romtelecom asupra principalelor amendamente ale primului proiect de decizie din cadrul celui de-al doilea proiect de decizie.

3 Comentariile Romtelecom cu privire la amendamentele efectuate de ANRC la primul proiect de decizie

3.1 Pe lângă răspunsul la primul proiect de decizie, Romtelecom emite următoarele comentarii cu privire la amendamente specifice efectuate de ANRC în cel de-al doilea proiect de decizie.

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
1.2.2 – Subunități de afaceri ale rețelei de transport	Eliminarea alineatului 1.2.4.2 al primului proiect de decizie.	Serviciul „Colocare – interconectare” nu mai este considerat ca reprezentând o subunitate de afaceri.	Romtelecom apreciază faptul că ANRC recunoaște că serviciul „Colocare – interconectare” nu constituie un serviciu individual de sine stătător și ca urmare nu necesită întocmirea de situații financiare separate.
1.2.3 – Subunități de afaceri ale rețelei de acces	Eliminarea alineatului 1.2.5.2 al primului proiect de decizie.	Serviciul „Colocare – acces” nu mai este considerat ca reprezentând o subunitate de afaceri.	Romtelecom apreciază faptul că ANRC recunoaște că serviciul „Colocare – acces” nu constituie un serviciu individual de sine stătător și ca urmare nu necesită întocmirea de situații financiare separate.
1.2 – Definiții	Eliminarea alineatului 1.2.6 al primului proiect de decizie.	Subunitățile de afaceri ale serviciului „vânzare cu amănuntul” nu mai sunt definite.	A se vedea comentariile cu privire la Secțiunea 3.1 de mai jos.

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
<p>3.2 – Subunitățile de afaceri care urmează să fie introduse în situațiile financiare separate</p>	<p>Eliminarea alineatului 3.2.3 al primului proiect de decizie.</p>	<p>Subunitățile de afaceri ale serviciului de vânzare cu amănuntul sunt eliminate din lista unităților de afaceri pentru care trebuie întocmite situații financiare separate.</p>	<p>ANRC continuă să solicite Romtelecom un nivel mai ridicat al prezentărilor de informații decât orice altă reglementare din Europa. Din cauza insistenței ANRC asupra cerințelor de raportare la nivel de servicii (conform Secțiunii 4.3), concesiile aparente în ce privește nivelul de detaliere a activităților de vânzare cu amănuntul induc eroare. ANRC continuă să insiste asupra unui nivel de detaliere a informațiilor cu privire la costurile aferente activității de vânzare cu amănuntul care este disproporționat în comparație cu prioritatea redusă a informațiilor cu privire la activitatea de vânzare cu amănuntul.</p>
<p>3.2 – Subunitățile de afaceri ale rețelei de transport</p>	<p>Eliminarea alineatului 3.2.1, pct. (b) al primului proiect de decizie.</p>	<p>Serviciul „Colocare – interconectare” este eliminat din lista subunităților de afaceri pentru care trebuie întocmite situații financiare separate.</p>	<p>Romtelecom apreciază faptul că ANRC recunoaște că serviciul „Colocare – interconectare” nu constituie un serviciu individual de sine stătător și ca urmare nu necesită întocmirea de situații financiare separate.</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
3.2 – Subunitățile de afaceri ale rețelei de acces	Eliminarea alineatului 3.2.2, pct. (b) al primului proiect de decizie.	Serviciul „Colocare – acces” este eliminat din lista subunităților de afaceri pentru care trebuie întocmite situații financiare separate.	Romtelecom salută faptul că ANRC recunoaște că serviciul „Colocare – acces” nu constituie un serviciu individual de sine stătător și ca urmare nu necesită întocmirea de situații financiare separate.
4.1.2 – Condițiile privind întocmirea situațiilor financiare separate	Eliminarea alineatului 4.1.2, pct. (g) al primului proiect de decizie.	Eliminarea cerinței ca „situațiile financiare separate să fie supuse unui audit financiar, în conformitate cu legislația în vigoare și standardele naționale și internaționale”.	<p>Romtelecom nu înțelege obiectivul pe care îl urmărește ANRC prin introducerea acestui amendament fără eliminarea totală a cerinței ca situațiile financiare să fie auditate de către un auditor independent, după cum s-a specificat în răspunsul la primul document.</p> <p>Analizat în corelație cu amendamentul efectuat la Secțiunea 7.2 a primului proiect de decizie – și anume că auditul nu trebuie să stabilească dacă situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu metodologia aprobată de stabilire a costurilor – acest amendament este nepotrivit.</p> <p>În realitate, ANRC își va rezerva dreptul să impună și să modifice fără o notificare anterioară</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
			<p>standardele de audit pe baza cărora vor fi evaluate situațiile financiare. ANRC trebuie să ofere explicații cu privire la obiectivul acestui amendament.</p>
<p>4.1.2 – Condițiile privind întocmirea situațiilor financiare separate</p>	<p>Modificarea modului de formulare a alineatului 4.1.2, pct. (h) al primului proiect de decizie.</p>	<p>Situațiile financiare separate vor fi întocmite pe baza costurilor curente, și nu a costurilor curente și istorice.</p>	<p>Această reducere aparentă a volumului de informații despre costuri care trebuie întocmite induce în eroare.</p> <p>Deși situațiile financiare se vor baza doar pe costurile curente, situația costurilor componentelor de rețea și ale serviciilor se vor baza atât pe costurile istorice cât și pe cele curente. Aceasta nu reduce deloc costurile de conformare și continuă să genereze beneficii îndoielnice utilizatorilor finali.</p> <p>În mod specific, Romtelecom solicită ferm ANRC să demonstreze beneficiile care s-ar obține ca urmare a întocmirii de date pe baza costurilor istorice în cazul componentelor rețelei și ale serviciilor.</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
4.1.2 – Condițiile privind întocmirea situațiilor financiare separate	Introducerea alineatului 4.1.2, pct. (h) al celui de-al doilea proiect de decizie.	ANRC a introdus o restricție cu privire la costurile care urmează să fie incluse în situațiile financiare separate: „Situațiile financiare separate vor include doar costurile relevante. Costurile relevante sunt acele categorii de costuri înregistrate de un nou operator care în mod ipotetic este eficient. Elementele extraordinare și excepționale (ca plăți compensatorii) nu sunt considerate costuri relevante și, ca urmare, nu vor fi incluse în situațiile financiare separate. Operatorul va prezenta o descriere a costurilor nerelevante în cadrul reconcilierii situațiilor financiare separate cu conturile statutare”.	<p>Singura consecință a propunerii ANRC va fi doar reducerea transparenței.</p> <p>În primul rând, nu se oferă nici un cadru obiectiv pentru includerea sau excluderea costurilor.</p> <p>În al doilea rând, procesul de includere selectivă a costurilor și complicațiile rezultate ca urmare a reconcilierii vor submina orice beneficiu potențial prin compararea conturilor separate cu conturile statutare și cu rezultatele modelului LRIC.</p> <p>Romtelecom solicită ANRC să justifice într-un fel abordarea propusă și să ofere asigurări că procesul prin care este aprobat orice cadru pentru excluderea/ includerea costurilor va fi nu doar public ci va trebui aplicat fără excepție de către toți operatorii.</p>
4.2 – Situația privind costurile medii ale componentelor rețelei	Eliminarea alineatului 4.2.1, pct. (a) - (d) al primului proiect de decizie.	Eliminarea cerinței de a include factorii de utilizare, factorii orari și tarifele finale în situația costurilor.	Romtelecom apreciază faptul că ANRC recunoaște cel puțin în acest domeniu restrâns că în stadiul de dezvoltare actual, piața nu are nici un beneficiu de pe urma informațiilor referitoare la factorii orari aplicate în cazul

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
			<p>costurilor componentelor rețelei. De asemenea, Romtelecom apreciază faptul că ANRC recunoaște că tarifele finale pentru componentele rețelei nu există și, ca urmare, nu pot fi prezentate.</p>
<p>4.2 – Situația privind costurile medii ale componentelor rețelei</p>	<p>Introducerea alineatului 4.2.5 al celui de-al doilea proiect de decizie.</p>	<p>ANRC a adăugat cerința ca, după implementarea modelului de calculație a costurilor incrementale pe termen lung, costurile medii ale componentelor rețelei să fie prezentate în trei variante: costurile incrementale, costurile complet alocate și costurile individuale.</p>	<p>Romtelecom nu înțelege ce obiectiv urmărește ANRC prin introducerea unui standard suplimentar al costului la cerințele de raportare propuse prin primul proiect de decizie. Acest standard suplimentar al costului nu va genera beneficii suplimentare pentru sectorul de telecomunicații sau utilizatorii finali și va cauza o creștere a costurilor de conformare.</p> <p>Pe o piață a cărei dezvoltare a ajuns la maturitate, practicarea unor prețuri mai mari decât costurile individuale poate constitui un indiciu de abuz din partea puterii dominante pe piață. Totuși, se pare că ANRC continuă să nu recunoască faptul că în prezent Romtelecom nu poate practica prețuri suficient de mari care să acopere costul de capital; ca urmare, costurile nu sunt</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
			<p>recuperate. Astfel, prin compararea prețului cu costul individual nu se obține nici un beneficiu. În mod contrar, costul furnizării unor astfel de informații este mare, fiind necesară crearea unor funcții suplimentare pentru alocarea costurilor fixe și comune în modelul LRIC al Romtelecom.</p> <p>ANRC trebuie să aibă în vedere că în cazul în care pe viitor Romtelecom va putea recupera costurile care depășesc costurile individuale prin prețurile stabilite pentru vânzarea cu amănuntul, ANRC va putea oricând efectua teste aleatorii asupra competitivității piețelor individuale. Aceste teste s-ar efectua cu costuri mult mai reduse și ar aduce beneficii practice sectorului de telecomunicații.</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
4.2 – Situația privind costurile medii ale componentelor rețelei	Introducerea alineatului 4.2.7 al celui de-al doilea proiect de decizie.	Obligația de a publica Situația privind costurile medii ale componentelor rețelei a fost înlocuită de cerința de a furniza această situație către ANRC.	Romtelecom salută această concesiune făcută de ANRC și continuă să solicite ca aceeași politică să fie adoptată pentru furnizarea situațiilor financiare separate cel puțin până la data la care metodologia pentru întocmirea respectivelor situații va fi definitivată și aprobată integral. În caz contrar, costul demonstrării efectelor modificării metodologiei asupra situațiilor anilor anteriori va fi excesiv de mare.
4.3 – Situația privind costurile serviciilor furnizate	Introducerea alineatului 4.3.1, Partea I, pct. (e) al celui de-al doilea proiect de decizie	Serviciile de vânzare en gros și cu amănuntul a liniilor închiriate au fost inițial clasificate în componente ale rețelei de transport și componente ale rețelei de acces. În cel de-al doilea proiect de decizie, componentele rețelei de transport au fost subclasificate în linii închiriate la nivel național și linii închiriate la nivel local sau regional. Ulterior, aceste componente au fost clasificate	Prin cerința unui nivel suplimentar de detaliere în ce privește raportarea datelor referitoare la liniile închiriate, ANRC pare să solicite din nou informații inutile, fără să ia în considerare costul sau beneficiul întocmirii acestor informații. Doar un operator din Europa publică informații cu privire la costul liniilor închiriate în funcție de capacitate ⁹ ; în timp ce nici un operator nu publică costurile liniilor închiriate în funcție de tehnologie sau locație în rețelele

⁹ British Telecom

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
		în funcție de capacitate și tehnologie.	<p>locale sau regionale. Romtelecom consideră că nici una dintre cerințe nu este justificată:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valoarea comparativă a unor astfel de situații ar fi nulă deoarece nici un alt operator nu furnizează astfel de date; și - formatul nu permite reconcilierea costurilor și veniturilor asociate segmentelor terminale ale liniilor închiriate¹⁰
4.3 – Situația privind costurile serviciilor furnizate	Modificarea modului de formulare a alineatului 4.3.1, Partea II, pct. (e) al primului proiect de decizie.	Serviciile de vânzare en gros și cu amănuntul a liniilor închiriate au fost clasificate inițial în componente ale rețelei de transport și componente ale rețelei de acces. În acest al doilea proiect de decizie, componentele rețelei de acces sunt subclasificate în funcție de capacitate și tehnologie	A se vedea comentariile de mai sus.
4.3 – Situația privind costurile serviciilor	Introducerea paragrafelor 4.3.4 - 4.3.6 ale celui de-al doilea proiect de	ANRC a adăugat cerința ca, după implementarea modelului de calculație a costurilor incrementale pe termen lung,	A se vedea comentariile la Secțiunea 4.2 de mai sus.

¹⁰ Segmentele terminale ale liniilor închiriate constituie obiectul unui proiect de decizie separate emis de ANRC în iunie 2003 cu denumirea “Decizia referitoare la interconectarea pentru liniile închiriate – segmentele terminale cu rețeaua de telefonie publică fixă”

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
furnizate	decizie.	costurile medii ale componentelor rețelei să fie prezentate în trei variante: costurile incrementale, costurile complet alocate și costurile individuale.	
4.3 – Situația privind costurile medii ale componentelor rețelei	Introducerea alineatului 4.3.8 al celui de-al doilea proiect de decizie.	Obligația de a publica toate situațiile privind costurile medii ale componentelor rețelei a fost înlocuită de cerința de a publica toate acele situații referitoare la piețele în care Romtelecom a fost desemnată ca având putere semnificativă. Toate celelalte situații privind costurile medii ale componentelor rețelei vor fi furnizate ANRC.	Deși ANRC a recunoscut că cerința adresată Romtelecom de a publica informații cu privire la acele servicii pentru care nu are putere semnificativă pe piață nu este legală, ANRC nu a acordat nici o atenție problemelor ridicate de Romtelecom în ce privește costurile ridicate și beneficiile reduse pe care le generează pentru utilizatorii finali întocmirea unor situații privind costurile la un astfel nivel de detaliere. ANRC continuă să impună o obligație privind raportarea costurilor mai oneroasă decât orice alt operator din Europa.
4.4 – Informații explicative	Modificarea modului de formulare a alineatului 4.4, pct. 3 și 4, al primului proiect de decizie.	Cerința de a prezenta o reconciliere a conturilor separate întocmite pe baza costului curente și cele pe baza costului istoric a fost eliminată.	A se vedea comentariile la Secțiunea 4.1.2 de mai sus.

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
4.4 – Informații explicative	Modificarea modului de formulare a alineatului 4.4, pct. 4, al primului proiect de decizie.	ANRC a adăugat cerința de a furniza o reconciliere a costurilor serviciilor și a conturilor de profit și pierdere ale subunităților de afaceri.	<p>Prin cerința unui al patrulea nivel de reconciliere, ANRC solicită din nou un nivel de detaliere al raportării către autoritatea de reglementare care nu are precedent în Europa. De asemenea, introduce un nivel de detaliere total nerealist având în vedere propunerea eliminării selective a costurilor.</p> <p>În cele două țări din UE care publică situații financiare separate, reconcilierea este limitată la demonstrarea echivalenței dintre cheltuielile de transfer între unitățile de afaceri și prețurile serviciilor de rețea incluse în oferta de referință privind interconectarea.</p> <p>Romtelecom solicită ANRC: - să demonstreze beneficiile care vor fi obținute prin introducerea reconcilierii propuse.</p> <p>- să asigure Romtelecom că obligația de a furniza astfel de informații va fi impusă în cazul tuturor operatorilor, fără excepție; și</p> <p>- să demonstreze modul în care propune să fie incluse</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
			<p>propunerile sale privind eliminarea costurilor selective în procesul de reconciliere, poate prin furnizarea formatului sugerat.</p>
<p>5.1 – Opinia de audit</p>	<p>Modificarea modului de formulare a alineatului 5.1.3 al primului proiect de decizie.</p>	<p>ANRC a adăugat cerința ca în cadrul auditului să fie inclusă metodologia de alocare a costurilor utilizată pentru întocmirea situațiilor financiare separate.</p>	<p>Romtelecom continuă să susțină că efectuarea auditului de către un auditor independent nu va aduce mai multe beneficii decât efectuarea reviziei de către ANRC. Având în vedere intenția declarată a ANRC de a-și păstra rolul de supervizare a auditului situațiilor financiare separate, Romtelecom pune sub îndoială declarația ANRC conformă căreia nu ar dispune de suficientă experiență în ce privește auditul pentru a revizui respectivele materiale.</p> <p>În cazul în care ANRC ar efectua revizia, Romtelecom ar lăsa la latitudinea ANRC stabilirea ariei de aplicabilitate a reviziei; în absența unei astfel de politici, Romtelecom solicită ca auditorul independent să poată defini aria de aplicabilitate a auditului.</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
5.1 – Opinia de audit	Introducerea paragrafelor 5.1.4 - 5.1.5 ale celui de-al doilea proiect de decizie.	ANRC a extins cerința ca alegerea auditorului situațiilor financiare separate să fie supusă aprobării ANRC. Auditorul trebuie să includă în contractul cu Romtelecom, capacitatea ANRC de a solicita analiza detaliată după caz și capacitatea ANRC de a aproba / respinge opinia de audit finală.	Prin introducerea acestui amendament, ANRC impune încă o dată o cerință fără precedent în Europa. Romtelecom nu acceptă propunerea ANRC de a păstra puterea de decizie asupra oricărui proces de audit pe motiv că ANRC a declarat că dispune de experiență insuficientă în acest domeniu pentru a efectua revizia.
7.1 – Descrierea sistemului de costuri al Operatorului	Modificarea modului de formulare a alineatului 7.1.4 a primului proiect de decizie.	ANRC a extins cerința ca Romtelecom să furnizeze Metodologia de stabilire a costurilor către ANRC cu cel puțin 3 luni înainte de publicarea situațiilor financiare separate. Această Metodologie de stabilire a costurilor trebuie publicată acum cu cel puțin 3 luni înainte de publicarea situațiilor financiare separate.	ANRC a emis cerințe contradictorii cu privire la publicarea Metodologiei de stabilire a costurilor. Alineatul 7.1.1 al celui de-al doilea proiect de decizie prevede că metodologia și situațiile vor fi publicate simultan; alineatul 7.1.5 al celui de-al doilea proiect de decizie prevede că metodologia va fi publicată cu cel puțin 3 luni înainte de respectivele situații.
7.1 – Descrierea sistemului de costuri al	Introducerea alineatului 7.1.6 al celui de-al doilea proiect de decizie	ANRC a introdus o clauză prin care își rezervă dreptul „de a modifica prevederile Metodologiei, situație în care	Romtelecom observă cu alarmă că ANRC nu face referire la nici o metodologie de bază de stabilire a costurilor pe care să se bazeze

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
Operatorului		va indica situațiile financiare separate în care vor fi reflectate aceste modificări”.	<p>aceste modificări – în forma actuală, regulamentul nu permite nici o transparență în ce privește principiile pe baza cărora va fi acceptată, respinsă sau modificată o metodologie de stabilire a costurilor. Efectul acestei măsuri asupra consecvenței raportării va submina de asemenea și valoarea conturilor separate pentru utilizatorul final.</p> <p>Romtelecom solicită ANRC să ofere o justificare pentru abordarea propusă, precum și o asigurare că procesul prin care se aprobă orice modificare a metodologiei va fi nu doar public și aplicabil în cazul tuturor operatorilor.</p>
7.2 – Principiile de alocare a costurilor, veniturilor și capitalului angajat	Modificarea modului de formulare a alineatului 7.2, pct. (e) al primului proiect de decizie.	ANRC a eliminat cerința ca „raportul de audit asupra situațiilor financiare separate să specifice că situațiile financiare separate au fost întocmite în conformitate cu metodologiile de alocare detaliate în cadrul Metodologiei de stabilire a	Romtelecom nu înțelege care este obiectivul pe care îl urmărește ANRC prin introducerea acestui amendament fără a elimina integral cerința auditării situațiilor financiare de către un auditor independent, așa cum a susținut în răspunsul la primul document.

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
		costurilor”.	<p>În legătură cu precedentul stabilit de BT și eircom, există două opinii de audit în contextul raportării către autoritatea de reglementare: „o imagine corectă și fidelă” și „întocmite în conformitate cu”. Din modul de formulare rezultă că cea de-a doua formulare este mai puțin rigidă decât prima, și a fost utilizată în Marea Britanie și Irlanda pe parcursul perioadei în care autoritatea de reglementare își dezvoltă competențele privind raportarea datelor financiare și operaționale.</p> <p>Luând în considerare și amendamentul introdus la Secțiunea 4.1.2 – și anume, că situațiile financiare nu mai trebuie întocmite în conformitate cu standardele de audit naționale sau internaționale – acest amendament pare și mai deplasat. În realitate, ANRC își va rezerva dreptul de a impune și a de a modifica care din cele două opinii va fi necesară din situațiile Romtelecom.</p> <p>Romtelecom solicită ANRC să-și clarifice poziția cu privire la acest aspect.</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
7.8 – Durata de viață și metoda de amortizare a activelor imobilizate	Introducerea alineatului 7.8.7 al celui de-al doilea proiect de decizie.	ANRC a introdus cerința ca „Activele imobilizate integral amortizate vor avea valoarea curentă netă egală cu zero, costul acestora nefiind considerat în cadrul costului curent al serviciilor”	<p>Prin impunerea acestei cerințe, ANRC se bazează din nou pe premisa că Romtelecom s-a aflat vreodată în situația de a recupera costul unui activ după încheierea duratei de viață a acestuia; contribuția unui operator la un activ amortizat integral aflat încă în uz în cadrul rețelei constituie o recuperare dublă a costurilor.</p> <p>Chiar dacă această premisă ar putea fi făcută în mod rezonabil pe piețe mai dezvoltate, este improbabil ca aceasta să devină realitate în cazul României. Având în vedere că Romtelecom nu a putut recupera costul unui activ amortizat integral pe parcursul duratei de viață a acestuia prin modul de stabilire a prețurilor pentru vânzarea cu amănuntul, considerăm că este corect ca un operator de interconectare care dorește să utilizeze respectivul activ să contribuie la costul net al respectivului activ către Romtelecom.</p>

Secțiunea	Eliminare/Adăugire	Amendament	Comentariul Romtelecom
7.8 – Durata de viață și metoda de amortizare a activelor imobilizate	Introducerea alineatului 7.8.8 din cel de-al doilea proiect de decizie.	ANRC a introdus cerința ca „Romtelecom va prezenta, în cadrul Metodologiei de stabilire a costurilor, descrierea metodei de amortizare a activelor imobilizate, utilizate în cadrul evidenței contabile separate”.	
8 – Dispoziții finale	Modul de formulare a paragrafelor 8.1 - 8.5 ale primului proiect de decizie.	ANRC a modificat perioada pentru care vor fi întocmite primele situații financiare separate de la exercițiul financiar 2003 la exercițiul financiar 2004.	Prin acordarea acestei concesi aparente, ANRC recunoaște în final imposibilitatea respectării de către Romtelecom a calendarului stabilit prin primul proiect de decizie. Romtelecom apreciază această decizie.

4 Concluzii

4.1 Romtelecom atrage din nou atenția asupra responsabilității ANRC în calitate de reprezentant al utilizatorilor finali de a demonstra raportul favorabil cost-beneficii al fiecărei forme propuse de intervenție a autorității de reglementare în contextual utilizatorilor finali.

4.2 În absența unei astfel de demonstrații, Romtelecom respinge propunerile ANRC din următoarele motive:

- lipsa de transparență a procesului prin care propunerile vor fi supuse consultării publice și vor fi aplicate în cazul tuturor operatorilor fără excepție;
- lipsa unor precedente internaționale în ce privește severitatea cerințelor impuse de autoritatea de reglementare în cazul Romtelecom;
- beneficiile insuficiente pentru utilizatorii finali;
- costuri de conformare exagerat de mari; și
- prioritatea scăzută, având în vedere cerința unui număr mai mare de reforme în sectorul telecomunicațiilor din România.

4.3 Cu excepția unui număr limitat de adăugiri semnificative la cerințele impuse în cazul Romtelecom, cel de-al doilea proiect de decizie nu diferă semnificativ de primul proiect de decizie.

4.4 Ca urmare, Romtelecom continuă să susțină că metodologia alternativă propusă pentru întocmirea și revizuirea conturilor separate în cadrul răspunsului la primul proiect de decizie reprezintă cea mai pragmatică soluție pentru satisfacerea necesarului ANRC de date financiare și operaționale cu privire la activitățile Romtelecom.

4.5 Ca urmare, Romtelecom reiterează mai jos propunerea inițială în ce privește realizarea evidenței contabile separate în cadrul contabilității interne de gestiune de către Romtelecom S.A.

Propunerea inițială a Romtelecom

4.6 Romtelecom consideră că sistemul existent de evaluare a costurilor serviciilor, TeleCompass, împreună cu proiectul de reconstrucție a registrului de mijloace fixe (engl. FAR) și contabilitatea pe baza de costuri curente (engl. CCA), care sunt inițiate pentru a ajuta la pregătirea Ofertei de Referință de Interconectare bazată pe costuri curente, vor oferi ANRC informații relevante privind costurile.

4.7 În următoarele paragrafe, vom oferi detalii cu privire la documentele pe care le va putea furniza Romtelecom către ANRC și în ce perioadă.

4.8 Implementarea proiectului FAR menționat mai sus, împreună cu capacitățile existente ale modelului TeleCompass privind alocările și rezultatele, vor permite Romtelecom să furnizeze ANRC conturi de profit și pierdere și situații ale capitalului mediu angajat (cu o prezentare a profitului aferent capitalului mediu angajat) pentru următoarele unități și subunități de afaceri pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004:

- Vânzare cu amănuntul;
- Rețeaua de transport, inclusiv sub-unitățile „interconectare”, „colocare – interconectare”, „linii închiriate – transport”, „alte activități aferente rețelei de transport”;
- Rețeaua de acces;
- Alte activități.

4.9 Romtelecom este de acord cu definițiile unităților și sub-unităților de afaceri prezentate de ANRC în paragrafele 1.2.3.1 – 1.2.3.4 și 1.2.4.1 – 1.2.4.4 ale primului proiect de decizie.

4.10 Pe lângă situațiile menționate mai sus, Romtelecom propune să furnizeze ANRC următoarele rapoarte cu privire la exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004:

- Situația costurilor medii ale rețelei de transport, după cum se menționează în alineatul 4.3 al documentului supus consultării;
- Situația costurilor de rețea corespunzătoare serviciilor oferite de rețeaua de transport pe piața en gros, conform Ofertei de Referință privind Interconectarea;
- Situația decontărilor interne aferente rețelei de transport și vânzare cu amănuntul;
- O reconciliere adecvată între situațiile financiare separate și situațiile financiare pe baza IAS;
- Note explicative cu privire la conturile menționate în alineatul 8.4 de mai sus (inclus în Anexa A de mai jos);
- Politicile contabile utilizate pentru întocmirea situațiilor financiare separate;
- Definiții ale unităților și sub-unităților de afaceri pentru care au fost întocmite situații financiare separate; și
- Documente justificative cu privire la metoda de alocare utilizată pentru a întocmi situațiile financiare separate descrise în alineatul 8.4 al răspunsului Romtelecom la primul proiect de decizie (inclus în Anexa A de mai jos).

4.11 Definițiile unităților și subunităților de afaceri menționate în alineatul 8.4 al răspunsului Romtelecom la primul proiect de decizie vor fi ajustate conform definițiilor de la alineatele relevante ale primului proiect de decizie al ANRC.

4.12 Romtelecom este de acord asupra faptului că formatele propuse de ANRC pentru situațiile financiare separate în Anexa 2 a Documentului supus consultării sunt în general rezonabile și adecvate. Totuși, nivelul de detaliere propus pentru activele și pasivele curente din cadrul situației capitalului angajat este prea mare și nu oferă nici un beneficiu.

	Anul curent	Anul anterior
Mijloace fixe	X	X
Active curente minus datorii curente și provizioane pentru riscuri și cheltuieli	X	X
Capital angajat	X	X

Ca urmare, Romtelecom propune adoptarea unui format mai general al situației capitalului angajat, după cum se prezintă mai jos.

4.13 Romtelecom propune să furnizeze situațiile financiare separate spre analiza ANRC. Din cauza motivelor explicate deja, nu este necesară efectuarea unui audit formal.

- Romtelecom propune ca orice situație financiară separată furnizată ANRC să fie considerată un document comercial confidențial pentru a proteja astfel utilizatorii potențiali de riscul unor erori semnificative.

4.14 În concluzie, Romtelecom consideră că alternativa propusă oferă ANRC posibilitatea realizării unei evidențe contabile separate la un nivel conform cu experiența internațională dar având costuri minime pentru dezvoltarea viitoare a sectorului de telecomunicații din România.

Anexa A – Comentariile Romtelecom asupra primului proiect de Decizie

5 Sumar

- 5.1 ANRC a emis spre consultare un document intitulat „Regulament privind realizarea evidenței contabile separate, în cadrul contabilității interne de gestiune, de către societatea comercială Romtelecom SA” în aprilie 2003.
- 5.2 Romtelecom salută oportunitatea de a-și exprima punctul de vedere în cadrul unei dezbateri publice cu privire la propunerile privind viitorul sectorului comunicațiilor electronice din România.
- 5.3 Romtelecom înțelege principiile generale care stau la baza propunerilor ANRC în ce privește evidența contabilă separată prezentate în documentul supus consultării.
- 5.4 Totuși, Romtelecom consideră că realizarea unei evidențe contabile separate are o prioritate mai scăzută pentru dezvoltarea sectorului comunicațiilor electronice din România decât dezvoltarea unei strategii comune în acest sector. Contabilitatea separată ca rezultat al intervenției autorității de reglementare nu se adresează nevoii României de a avea un mediu concurențial viabil, bazat pe investiții în infrastructura de comunicații.
- 5.5 ANRC a propus ca Romtelecom să întocmească situații financiare separate (cont de profit și pierdere și situația capitalului angajat) la un nivel de detaliere fără precedent, respectiv pentru 28 unități și subunități de afaceri. **Aceasta constituie cea mai detaliată și complexă cerință privind realizarea evidenței contabile separate impusă unui operator de telecomunicații.**
- 5.6 Propunerile ANRC cu privire la evidențele contabile separate sunt inoportune și disproporționate ținând cont de:
- politica ANRC cu privire la dezvoltarea sectorului de telecomunicații;
 - condițiile economice ale sectorului de comunicații electronice din România;
 - precedentele internaționale;
 - aspectele practice ale modelului Romtelecom de evaluare a costurilor serviciilor și dezvoltarea acestuia; costurile asociate implementării recomandărilor ANRC; și beneficiile aferente publicării.
- 5.7 Decizia recentă a ANRC de a impune tarife de interconectare

bazate pe referințe internaționale și nu pe baza costurilor, înseamnă că realizarea evidențelor contabile separate înainte de implementarea ORI cu tarife bazate pe costuri nu se conformează obiectivelor ANRC de nediscriminare. Concret, nu s-ar putea demonstra echivalența dintre tarifele bazate pe costurile aferente serviciilor oferite de unitatea rețea de transport unității de vânzare cu amănuntul pe de o parte, și tarifele ORI aferente serviciilor de interconectare stabilite în funcție de referințele internaționale, pe de altă parte.

- 5.8 ANRC nu trebuie să subestimeze importanța standardelor de contabilitate pe baza cărora sunt determinate costurile utilizate ca date de intrare. Valorile mijloacelor fixe bazate pe costul istoric **nu pot** fi utilizate pentru a evalua rentabilitatea economică a capitalului angajat aferent serviciilor din unitatea de vânzare cu amănuntul în țările marcate de inflație ridicată. Tratatamentul mijloacelor fixe în conformitate cu Standardele Internaționale de Contabilitate („IAS”) prin indexarea valorii mijloacelor fixe atenuează parțial aceste efecte.
- 5.9 Romtelecom nu este de acord cu propunerile ANRC în ce privește contabilitatea separată atât din punct de vedere principal cât și practic. Cu toate acestea societatea este deschisă să discute modul în care sistemul existent de evaluare a costurilor serviciilor și îmbunătățirile planificate pot fi utilizate pentru îndeplinirea parțială a cerințelor ANRC.
- 5.10 Romtelecom consideră că sistemul existent de evaluare a costurilor serviciilor, TeleComPass, împreună cu proiectul de reconstrucție a registrului de mijloace fixe și contabilitatea pe bază de costuri curente, care sunt inițiate pentru a ajuta la pregătirea Ofertei de Referință pentru Interconectare („ORI”) bazată pe costuri curente, vor oferi ANRC informații relevante privind costurile.
- 5.11 O astfel de abordare în etape va avea următoarele efecte:
- va oferi ANRC „ORI” bazată pe costuri curente și, astfel, va furniza ANRC informații relevante pentru sectorul de comunicații electronice din România privind costul serviciilor;
 - va oferi ANRC situații financiare separate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004 cu privire la un număr redus de activități (acces, rețeaua de transport, vânzare cu amănuntul și altele), urmare a implementării Ofertei de Referință privind Interconectarea pe baza costurilor curente;
 - va înlocui cerința unui audit independent al situațiilor financiare separate cu verificarea de către ANRC a situațiilor financiare separate; și
 - se va renunța la cerința de a publica situațiile financiare separate.

5.12 Pe scurt, Romtelecom consideră că alternativa propusă oferă ANRC posibilitatea realizării unei evidențe contabile separate la un nivel conform cu normele UE și experiența internațională dar cu costuri minime pentru dezvoltarea viitoare a sectorului de telecomunicații din România precum și pentru consumatori.

6 Realizarea evidenței contabile separate și dezvoltarea sectorului de telecomunicații

Contextul actual

- 6.1 În opinia Romtelecom, ANRC acordă o atenție exagerată contabilității separate, fapt care îi distrage atenția de la îndeplinirea altor obiective mult mai importante. Cerințele propuse de ANRC în ce privește evidența contabilă separată sunt mult mai severe decât cele impuse oricărei alte companii de telecomunicații din Europa. În prezent, informațiile contabile publicate și auditate de tipul celor propuse de ANRC nu sunt disponibile în Germania, Franța, Spania, Italia, Belgia sau în alte țări din UE, cu excepția a două dintre acestea. Durata și costurile aferente elaborării informațiilor referitoare la costuri vor fi semnificative și vor fi suportate în final de abonați. Elaborarea acestor informații va impune un consum important de resurse de timp din partea conducerii Romtelecom.
- 6.2 Spre deosebire de Germania, Franța și alte țări din UE, România are o infrastructură subdezvoltată a comunicațiilor fixe și este caracterizată de un nivel scăzut de penetrare pe piață a serviciilor PSTN și acces Internet. În plus, nu s-a înregistrat nici un progres în ce privește rebalansarea tarifelor – o condiție obligatorie pentru o piață concurențială eficientă. Romtelecom se angajează să colaboreze cu ANRC la eliminarea acestor obstacole în calea dezvoltării economice a României. Totuși, în loc să pună accentul pe aceste aspecte critice, ANRC, prin măsurile pe care le ia, pare să fie mai preocupată de elaborarea unor informații contabile cu un grad redus de relevanță decât de dezvoltarea sectorului de comunicații electronice din România.
- 6.3 Romtelecom consideră că ANRC trebuie să își reevalueze prioritățile și să pună accentul pe acele obiective care vizează direct satisfacerea cerințelor sectorului de telecomunicații din România. Obiectivele politicii publice ar trebui reorientate spre:
- promovarea unui mediu concurențial în domeniul infrastructurii (atât televiziune prin cablu cât și telecomunicații) și descurajarea activă a concurenței în domeniul serviciilor care are ca obiectiv obținerea de profituri din convorbiri fără nici o contribuție la subvenționarea deficitului din acces;
 - încurajarea investițiilor în infrastructura României, în special în rețelele de acces de telecomunicații și televiziune prin cablu;
 - promovarea societății informaționale în care să poată fi maximizat efectul social al ratelor înalte de penetrare a tehnologiilor avansate DSL, ISDN și televiziune prin cablu;

– promovarea dezvoltării eficiente a pieței prin rebalansarea tarifelor și emiterea unor semnale adecvate în piață.

6.4 Evidența contabilă separată contribuie doar într-o mică măsură la îndeplinirea acestor obiective.

Evidența contabilă separată - beneficii

6.5 Evidențele contabile separate în mod teoretic pot furniza autorității de reglementare următoarele informații:

– evidențe cu privire la echivalența decontărilor interne și a tarifelor de interconectare; și

– evidențe cu privire la profitabilitatea unităților de afaceri, ca și instrument de control asupra tarifelor serviciilor de tip vânzare cu amănuntul.

6.6 Totuși, evidența contabilă separată nu constituie singurul instrument disponibil pentru monitorizarea corectitudinii tarifelor de interconectare din perspectiva decontărilor interne. Prin prezentarea unei Oferte de Referință privind Interconectarea susținută de o situație a costurilor curente ale rețelei, Romtelecom va putea demonstra exact acest lucru. Această comparație a rezultatelor cerințelor ANRC este prezentată în secțiunea 5.4 de mai jos.

Evidența contabilă separată - dezavantaje

6.7 Mai mult, evidența contabilă separată prezintă o serie de dezavantaje cărora ANRC trebuie să le acorde o atenție deosebită, după cum urmează:

– Echivalența dintre decontările interne și tarifele de interconectare nu poate fi demonstrată pe baza evidențelor contabile separate sau prin orice alte metode, atâta timp cât decontările interne se bazează pe costurile înregistrate, iar tarifele de interconectare pe bază de comparație cu tarifele practicate de operatori internaționali ("benchmarking");

– Datele și sistemele informatice necesare pentru realizarea evidenței contabile separate pot fi dezvoltate pe parcursul mai multor ani, după cum arată experiența British Telecom și eircom – singurii doi operatori din Europa care publică situații financiare separate;

– Acuratețea profiturilor calculate pentru subunitățile de afaceri scade exponențial cu nivelul de detaliere, astfel încât procesul devine un exercițiu aritmetic și nu un indicator economic al condițiilor de piață;

– Evidența contabilă separată bazată pe costuri istorice într-o țară care a înregistrat rate ridicate ale inflației pe o perioadă îndelungată de timp nu este relevantă și nici adecvată pentru controlul prețurilor serviciilor de tip vânzare cu amănuntul. Acest aspect este ilustrat de o

analiză a situațiilor financiare separate efectuată de o autoritate europeană: o modificare cu 10% a valorii rețelei subterane determină modificarea cu 80% a profitabilității unității de vânzare cu amănuntul;

- Evidența contabilă separată ca instrument de reglementare presupune elaborarea unei ORI bazată pe costuri, demonstrarea unei puteri semnificative pe piață și probabilitatea iminentă a concurenței pe piețele în care este aplicată. În contrast, în România nu există o ORI bazată pe costuri iar realizarea unei evidențe contabile separate este propusă pentru serviciile de acces – pentru care Romtelecom înregistrează pierderi semnificative ca urmare a debalansării tarifelor;
- Ca instrument de reglementare, evidența contabilă separată pune accentul pe prețurile de vânzare cu amănuntul și tarifele de interconectare. Ca urmare, este mai potrivită pentru reglementarea concurenței bazate pe servicii decât pentru cea bazată pe infrastructură. În plus, ANRC nu a analizat acest sector pentru a evalua dacă Romtelecom are o putere semnificativă pe piețele de vânzare cu amănuntul;
- Costurile aferente implementării evidenței contabile separate sunt semnificative iar acestea cresc proporțional cu nivelul de detaliere. Ca urmare, autoritățile de reglementare au implementat evidența contabilă separată ca urmare a unor probleme semnificative apărute pe piață. Spre deosebire de acestea, ANRC propune aplicarea evidenței contabile separate fără ca necesitatea acestora să apară pe piața românească.

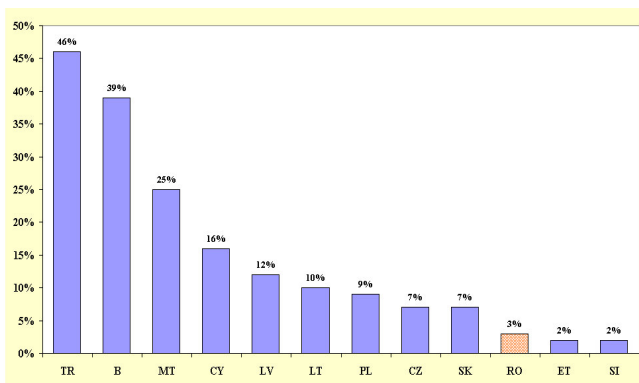
6.8 Faptul ca situațiile financiare separate nu sunt publicate în majoritatea țărilor din UE sugerează că autoritățile naționale de reglementare au ajuns la concluzia că, cel puțin până în prezent, costurile corespunzătoare implementării evidenței contabile separate sunt mai mari decât beneficiile aferente. Mai mult, implementarea oricărei forme de evidență contabilă separată anterior rebalansării tarifelor și implementării unor tarife de interconectare bazate pe costuri vor determina mai degrabă o diminuare și nu o creștere a transparenței informațiilor. În concluzie, beneficiile implementării evidenței contabile separate nu au fost dovedite, în particular pentru piețele în care nu au fost identificați operatorii cu putere semnificativa pe piață.

Aspecte economice ale sectorului de telecomunicații din România

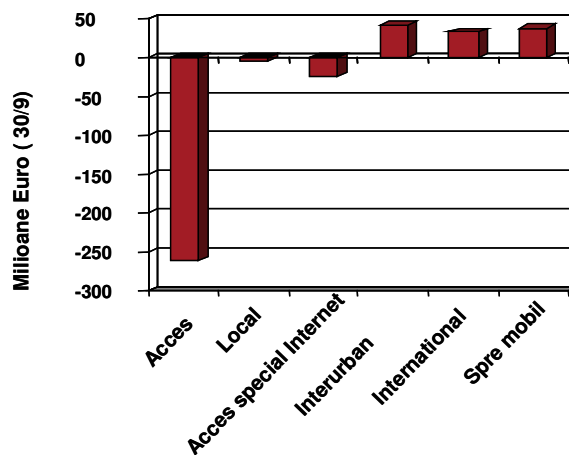
6.9 Cadrul privind evidența contabilă separată propus de ANRC în documentul supus consultării se bazează în mare parte pe *Recomandarea Comisiei Europene din data de 8 aprilie 1998 cu privire la interconectarea pe o piață de telecomunicații liberalizată (Partea a 2-a – Contabilitatea separată și contabilitatea costurilor)*.

- 6.10 Această recomandare a fost emisă în principal pentru țările în care nivelul de penetrare a liniilor fixe era deja mare, profiturile în exces erau generate de operatorii existenți iar elasticitatea prețurilor față de cerere pentru serviciile de telecomunicații era relativ scăzută.
- 6.11 În plus, recomandarea UE s-a bazat pe premiza că problema rebalansării tarifelor a fost abordată și soluționată: “Comisia a menționat că rebalansarea tarifelor trebuie finalizată până la data de 1 ianuarie 2000” (Sursa: Recomandarea comisiei din 8 aprilie 1998 cu privire la interconectarea pe o piață de telecomunicații liberalizată (Partea a 2-a – Contabilitatea separată și contabilitatea costurilor)).
- 6.12 În România nici una dintre aceste premize nu este reală. Dimpotrivă, nivelul de penetrare a liniilor fixe este scăzut comparativ cu restul Europei; în absența rebalansării tarifelor deficitul semnificativ înregistrat din serviciile de acces continuă să fie subvenționat de tarifele ridicate ale convorbirilor; iar rentabilitatea Romtelecom este printre cele mai scăzute din Europa de Est.

Rentabilitatea capitalului utilizat

Profitabilitatea serviciilor

- 6.13 Evidența contabilă separată nu constituie forma cea mai adecvată de intervenție din partea autorităților de reglementare având în vedere situația economică actuală din România: marjele aparent ridicate disponibile pentru anumite servicii vor atrage concurența speculativă fără să determine o creștere corespunzătoare a investițiilor în infrastructură și a nivelului de penetrare a liniilor fixe de telecomunicații și televiziune prin cablu.

6.14 Este esențial ca implementarea oricărei forme de evidență contabilă separată să fie precedată de o rebalansare a tarifelor serviciilor unității vânzarea cu amănuntul, precum și de implementarea unor tarife de interconectare bazate pe costuri. În caz contrar, vor apărea semnale eronate în piață, care pot avea efecte negative pentru investițiile în economia românească. Pe scurt, prin adoptarea unei politici ce impune realizarea unei evidențe contabile separate, ANRC contrazice recomandările și experiența UE.

7 Precedente internaționale

- 7.1 ANRC a propus ca Romtelecom să întocmească situații financiare separate (cont de profit și pierdere și situația capitalului angajat) la un nivel de detaliere fără precedent, respectiv pentru 28 unități și subunități de afaceri. Aceasta constituie cea mai detaliată și complexă cerință privind realizarea evidenței contabile separate impusă unui operator de telecomunicații.
- 7.2 În UE, doar două țări membre publică situații financiare separate, auditate, de tipul celor propuse de ANRC:

	Situații financiare separate publicate	Raport de audit final publicat
Belgia	Nu	Nu
Danemarca	Nu	Nu
Germania	Nu	Nu
Grecia	Nu	Nu
Spania	Nu	Nu
Fransa	Nu	Nu
Irlanda	Da	Da
Italia	Nu	Nu
Luxembur	Nu	Nu
Olanda	Nu	Nu
Austria	Nu	Nu
Portugalia	Nu	Nu
Finlanda	Nu	Nu
Suedia	Nu	Nu
UK	Da	Da

Sursa: Andersen Business Consulting,
*Studiu asupra implementării metodologiilor privind
evidențele contabile separate de către operatorii de
telecomunicații cu putere semnificativă pe piață (2002)*

- 7.3 Cele două țări din UE care publică situații financiare separate, auditate, sunt Marea Britanie și Irlanda. ANRC nu oferă nici o justificare clară a motivelor pentru care România trebuie să urmeze politica acestor două țări și nu a celorlalte 13 țări din UE, inclusiv a unor țări din Europa Centrală, precum Germania. Mai mult, ANRC prevede cerința realizării unei evidențe contabile separate la un nivel mai detaliat decât cel cerut pentru BT din Marea Britanie și eircom din Irlanda.

7.4 În tabelul de mai jos prezentăm o comparație între cerințele privind evidențele contabile separate în cazul BT și eircom (Marea Britanie și Irlanda) și cele propuse de ANRC.

	BT (2002)	eircom (2002)	Propunerea ANRC
Acces	Nu există o detaliere a serviciilor	Nu există o detaliere a serviciilor	Acces la bucla locală (detalii pe serviciu: bit-stream, acces total și acces partajat la bucla locală) Colocare - acces Linii închiriate - acces Alte activități ale rețelei de acces
Rețeaua de transport	Nu este cazul	Nu există o detaliere a serviciilor	Interconectare Colocare – interconectare Linii închiriate – transport Alte activități ale rețelei de transport
Vânzare cu amănuntul	Închiriere linii și conectare – agenți comerciali Închiriere linii și conectare – utilizatori casnici Apeluri locale Apeluri naționale Apeluri internaționale Apeluri către mobil Serviciul de informații privind abonații Telefoane publice Linii închiriate Altele	Închiriere linii și conectare Apeluri locale Apeluri locale Internet Apeluri naționale Apeluri internaționale Apeluri către mobil Internet Serviciul de informații privind abonații Telefoane publice Linii închiriate Alte activități Servicii suplimentare	Acces Apeluri locale Acces Internet special Acces Internet Apeluri naționale Apeluri internaționale Apeluri către rețelele de telefonie publice mobile Serviciul de informații privind abonații Telefoane publice Linii închiriate – vânzare cu amănuntul Servicii cu valoare adăugată Telex și telegraf Alte activități ale vânzării cu amănuntul

Altele	Vânzarea de echipamente Servicii suplimentare Altele	Vânzarea de echipamente Alte activități Indigo Alte activități	Vânzarea de echipamente Altele Servicii de facturare externă
Total unități & sub-unități	16	20	28
Costuri istorice (alocare completă a costurilor)	DA	DA	DA
Costuri curente (alocare completă a costurilor)	DA	NU	DA
Standarde de Contabilitate	UK GAAP	standarde locale (identice cu UK GAAP)	Standardele Naționale de Contabilitate și Standardele Internaționale de Contabilitate

- 7.5 Atât în cazul BT cât și al eircom, întocmirea de situații financiare separate a fost precedată de o perioadă de consultare de mai mulți ani, perioadă în care s-a convenit asupra structurii și componenței datelor și modelelor necesare pentru întocmirea unor astfel de rapoarte. De exemplu, piața PSTN din Marea Britanie a fost liberalizată în 1986 dar Oftel a publicat propunerile în ce privește conținutul și formatul situațiilor financiare separate abia în iunie 1992; modificarea licenței în vederea realizării unei evidențe contabile separate a fost aprobată abia în ianuarie 1995, cu trei ani mai târziu, iar primul set de situații financiare a fost publicat abia în septembrie 1995.
- 7.6 Ca urmare, se poate trage concluzia că țara cea mai avansată din perspectiva evidenței contabile separate a avut nevoie de peste zece ani pentru a o implementa, în timp ce ANRC consideră că procesul de implementare a unei evidențe contabile separate la un nivel de detaliu mai ridicat se poate realiza în 2 ani de la liberalizarea pieței de telecomunicații și după o perioadă de consultare de numai 30 de zile.
- 7.7 Spre deosebire de Marea Britanie și Irlanda, Deutsche Telekom din Germania nu întocmește situații financiare separate; de asemenea, autoritatea de reglementare din Franța nu a impus nici o cerință cu privire la obligațiile France Telecom referitoare la evidența contabilă separată; OTE din Grecia întocmește situații financiare separate pentru rețeaua de transport, acces, vânzare cu amănuntul și altele precum și pentru subunitățile de interconectare și altele din cadrul rețelei de transport.
- 7.8 În Ungaria, se întocmesc situații financiare separate pe baza alocării complete a costurilor pentru cele patru entități integrate vertical, respectiv telefonia vocală, liniile închiriate, serviciile mobile și altele.

7.9 Ca urmare, cerințele ANRC par extrem de complexe în contextul european:

- Nivelul de detaliere cerut este excesiv – mai detaliat decât în orice altă țară din Europa și total inadecvat;
- Cerința de a publica situații financiare auditate este nejustificată – doar în două țări din UE există o astfel de cerință; și
- Cerința de a întocmi situații financiare separate pe baza a două seturi de standarde de contabilitate (atât locale cât și internaționale) este și aceasta exagerată – cele două țări care publică astfel de situații financiare le pregătesc pe baza unui singur set de standarde de contabilitate.

8 Aspecte practice

- 8.1 Pe parcursul ultimilor doi ani Romtelecom a dezvoltat un sistem de calcul al costurilor serviciilor pe baza sistemului TeleComPass. Romtelecom a atras anterior atenția ANRC asupra capabilităților acestui sistem și în mod special Romtelecom a furnizat ANRC un rezumat al informațiilor proprii referitoare la costuri, în cadrul unei prezentări intitulate "Romtelecom – Proiect privind profitabilitatea și costul serviciilor" în noiembrie 2002
- 8.2 În cadrul întâlnirii din data de 13 mai 2003, ANRC a menționat faptul că sistemul de raportare care face obiectul acestei prezentări se conformează majorității cerințelor de prezentare cuprinse în proiectul de decizie. În plus, ANRC a ajuns în aparență la concluzia că existența acestui tip de informații detaliate de raportare ar indica faptul că Romtelecom se va adapta cu ușurință la cerințele de raportare privind evidențele contabile separate. Totuși concluzia ANRC este eronată, aparent bazându-se pe o neînțelegere a modelului Romtelecom de calcul al costurilor serviciilor.
- 8.3 Obiectivul principal al modelului este de a furniza o estimare a deficitului din acces (diferența dintre costurile serviciilor aferente liniilor de abonat și veniturile din abonamente și taxe de conectare). Aceasta este o abordare conservatoare în sensul subevaluării deficitului din acces.
- 8.4 Sistemul Romtelecom de calcul a costului serviciilor se bazează pe costurile istorice. Într-o țară marcată de o inflație ridicată, cum este România, acest lucru înseamnă că rezultatele acestui sistem sunt puțin utile ANRC din perspectiva controlului tarifelor serviciilor unității de afaceri vânzare cu amănuntul, deoarece profitul rezultat ar fi eronat.
- 8.5 În cele ce urmează vom explica motivele pentru care modelul actual nu trebuie utilizat pentru evidența contabilă separată și efortul suplimentar care este necesar pentru a asigura conformitatea cu cerințele ANRC. Astfel va fi evident faptul că efortul necesar conformării la cerințele ANRC referitoare la realizarea evidenței contabile separate este considerabil și depășește cu mult beneficiile care i s-ar putea asocia.

Caracteristicile modelului Romtelecom de calcul a costului serviciilor

- 8.6 În evaluarea nivelului de adecvare a modelului TeleComPass de calcul a costului serviciilor, Romtelecom subliniază diferența între următoarele componente principale, specifice oricărui model de calcul a costului serviciilor:
- Rezultate – serviciile existente pentru care Romtelecom calculează profitabilitatea;
 - Alocări – metodele utilizate pentru alocarea valorilor

aferele veniturilor și categoriilor de costuri în funcție de produse și servicii;

– Date de intrare – informațiile privind costurile, volumele și veniturile utilizate în procesul de alocare în funcție de produse și servicii;

– Utilizare – utilizările adecvate ale modelului de evaluare a costurilor serviciilor, de ex. monitorizarea deficitului de acces al Romtelecom.

Rezultate

- 8.7 Sistemul TeleComPass utilizat de Romtelecom definește în prezent 76 de servicii și poate produce situația contului de profit și pierdere și bilanț pentru fiecare dintre aceste servicii.
- 8.8 Multe dintre aceste servicii sunt aceleași ca cele definite ca subunități ale rețelei de acces, de transport, de vânzare cu amănuntul și altele, în paragraful 1.2 din documentul ANRC supus consultării.
- 8.9 Totuși rezultatele oricărui model sunt fiabile în măsura în care alocările și datele de intrare ale modelului sunt adecvate obiectivelor.

Alocările

- 8.10 În ce privește alocările, Romtelecom consideră că s-a conformat celor mai bune practici internaționale la implementarea TeleComPass. TeleComPass a fost implementat de către mai mulți operatori europeni importanți, printre care KPN, France Telecom, OTE, TeleDenmark, eircom și Vodafone.
- 8.11 Romtelecom este dispus să pună la dispoziția ANRC regulile de alocare utilizate la construcția TeleComPass și astfel să se conformeze cerințelor din documentul ANRC supus consultării, paragraful 7.1.2.
- 8.12 Premergător unei serii de întâlniri pentru discutarea regulilor de alocare ale TeleComPass, Romtelecom, prin prezenta, își declină intenția de a discuta valabilitatea sau alte aspecte legate de metodele de alocare a costurilor, prevăzute în documentul ANRC supus consultărilor (Anexa 8). Prin aceasta, Romtelecom nu confirmă și nu respinge implicit valabilitatea sau alte aspecte legate de acestea.
- 8.13 Procesul de alocare utilizat de TeleComPass este dependent de datele de intrare privind volumele și costurile.

Resurse

- 8.14 ANRC nu trebuie să subestimeze importanța standardelor de cost utilizate (cost istoric sau cost curent) în determinarea datelor de intrare. Valorile mijloacelor fixe bazate pe costul istoric nu pot fi utilizate pentru a evalua rentabilitatea economică a capitalului angajat aferent serviciilor unității de

afaceri vânzare cu amănuntul în țările marcate de inflație ridicată. Tratatul mijloacelor fixe în conformitate cu Standardele Internaționale de Contabilitate („IAS”) prin indexarea valorii mijloacelor fixe ar atenua doar parțial aceste efecte.

- 8.15 Din perspectiva profiturilor aferente unității de afaceri rețea de acces, ANRC trebuie să ia în considerare efectul vechimii capitalului angajat în rețeaua de acces. Situațiile financiare separate bazate pe costurile istorice vor fi marcate de tendința de a subevalua valoarea mijloacelor fixe aferente rețelei de acces. Valoarea capitalului angajat în rețeaua de acces va tinde să crească în timp, fiind în principal legată de valorile forței de muncă și ale terenurilor. În plus activele din rețeaua de acces vor fi cele mai vechi și vor fi afectate de inflație într-o măsură mai mare.
- 8.16 Prin urmare, din punctul de vedere al standardelor utilizate în determinarea costurilor, datele de intrare bazate pe costurile istorice pot fi utilizate ca o estimare conservatoare a deficitului din acces, și nu pot fi utilizate pentru calculul profiturilor generate de unitatea de afaceri vânzare cu amănuntul.
- 8.17 În ce privește acuratețea datelor de intrare, Romtelecom se confruntă cu aceeași problemă de standardizare a unor surse de date învechite, ca orice fost monopol de stat. Procesul de standardizare este în sine un proces foarte laborios și este necesar ca premiză a obținerii de informații fiabile referitoare la profitabilitatea unității de afaceri vânzare cu amănuntul.
- 8.18 Societatea a inițiat un proces semnificativ de transformare, pentru a soluționa aceste probleme. În particular se preocupă de standardizarea și reconcilierea resurselor de informații care sunt gestionate în mod independent în cele 41 de județe, variind ca formă și nivel de detaliere.
- 8.19 În acest sens, este în curs de a standardiza în toate cele 41 de județe politicile contabile referitoare la înregistrarea mijloacelor fixe puse și scoase din funcțiune, a volumelor aferente echipamentelor de rețea și analiza activităților. Acest proces de standardizare este specific tuturor întreprinderilor de stat. ANRC trebuie să recunoască faptul că dezvoltarea sistemului organizațional și standardizarea sunt procese complexe și necesită timp.
- 8.20 Documentul supus consultării nu este clar în ce privește cerința de a utiliza standarde naționale de contabilitate (paragraful 4.1.2 litera c). Datele utilizate de sistemul TeleComPass sunt obținute exclusiv pe baza Standardelor Internaționale de Contabilitate. În prezent rezultatele TeleComPass nu pot fi produse pe baza standardelor naționale de contabilitate fără eforturi și resurse suplimentare.

Utilizare

- 8.21 ANRC trebuie să clarifice modul în care poate utiliza situațiile financiare separate bazate pe costurile istorice anterior procedurilor de reconstrucție a datelor descrise în paragrafele de mai sus.

Monitorizarea rentabilității unităților de afaceri

- 8.22 Situațiile financiare separate bazate pe costurile istorice ar putea dezinforma un utilizator relativ la costurile și profitabilitatea serviciilor, atât pe piața de gros cât și pe piața de vânzare cu amănuntul.

- 8.23 Decizia recentă a ANRC de a impune tarife de interconectare bazate pe referințe internaționale ("benchmarking") și nu pe costuri înseamnă că realizarea evidențelor contabile separate anterior implementării ORI bazate pe costuri nu se conformează obiectivelor ANRC de nediscriminare. În particular, nu se poate demonstra echivalența între tarifele bazate pe costuri aferente serviciilor en gros oferite de subunitatea de afaceri de interconectare către unitatea de afaceri vânzare cu amănuntul pe de o parte și tarifele ORI aferente serviciilor de interconectare bazate pe benchmarking pe de altă parte.

Monitorizarea deficitului din acces

- 8.24 La un nivel de activitate mai centralizat (de ex. Transport, Acces, Vânzare cu amănuntul, Altele), rezultatele sistemului TeleComPass sunt un indicator inițial util al pierderii generate de unitatea de afaceri rețea de acces, luată ca întreg, și ar trebui luate în considerare la discutarea unei rebalansări a tarifelor.

Concluzii

- 8.25 Evidențele contabile separate realizate prin intermediul sistemului TeleComPass pe baza costurilor istorice trebuie utilizate doar în vederea inițierii unor discuții pe marginea rebalansării tarifelor.

- 8.26 Utilizarea unor situații financiare separate care ar putea servi ca bază în monitorizarea rentabilității fiecărei unități de afaceri nu este adecvată anterior reevaluării mijloacelor fixe și a finalizării diverselor proiecte descrise mai sus.

- 8.27 Utilizarea rezultatelor doar în legătură cu anumite aspecte se datorează faptului că evaluarea la costuri curente a rețelei subterane va crește pierderea calculată pentru rețeaua de acces și va diminua rentabilitatea asociată unității de afaceri vânzare cu amănuntul.

9 Dezvoltarea modelului TeleComPass

Introducere

9.1 În acest capitol Romtelecom descrie activitățile suplimentare necesare conformării la cerințele ANRC referitoare la realizarea unor evidențe contabile separate.

9.2 Procesul de dezvoltare cuprinde:

- Activitățile suplimentare care trebuie inițiate de Romtelecom pentru a produce tarife ORI bazate pe costurile curente pentru a se conforma deciziilor ANRC anterioare referitoare la interconectare; și
- Activitățile suplimentare care trebuie inițiate de Romtelecom pentru a realiza situații financiare separate fiabile din punctul de vedere al monitorizării profitabilității unităților de afaceri.

Activitățile suplimentare necesare producerii tarifelor ORI pe baza costurilor curente

Sistemul TeleComPass după implementarea unui ORI bazat pe costuri curente

	Date de intrare	Alocări	Rezultate
Vânzare cu amănuntul	Costuri curente	Subiect de consultare	Finalizate
Transport	Costuri curente	Finalizate	Finalizate
Acces	Complete	Subiect de consultare	Finalizate
Altele	Costuri curente	Subiect de consultare	Finalizate

9.3 Tabelul de mai sus sintetizează modificările pe care trebuie să le sufere datele de intrare, alocările și rezultatele TeleComPass pe parcursul următoarelor 18-24 luni pentru a produce tarife de interconectare pe baza costurilor curente. În mod special costul estimativ și natura activităților care trebuie întreprinse includ:

- Reconstrucția registrului de mijloace fixe pe baza inventarierii activelor (cost: până la 5 milioane \$);
- Reevaluarea activelor pe baza principiilor costurilor curente (valoarea curentă de piață), precum și a duratei economice de viață (cost inclus în costul reconstrucției registrului mijloacelor fixe);
- Inventarierea și clasificarea corectă a componentelor tuturor claselor de active, multe din ele conținând active

cu funcționalități diferite cum ar fi transmisiuni și comutație (cost inclus în costul reconstrucției registrului mijloacelor fixe);

- Standardizarea datelor referitoare la volumele de trafic (cost: până la 3 milioane \$);
- Standardizarea datelor tehnice referitoare la echipamente menținute la nivel regional (județ). La ora actuală aceste date sunt în formate variate și la nivele diferite de detalieri (inclusiv în costul de standardizare a datelor menționate mai sus);
- Standardizarea proceselor financiare, inclusiv controlul și codificarea rapoartelor de activitate și a contabilizării mijloacelor fixe, efectuate în prezent în mod diferit în fiecare județ (cost: peste 2 milioane \$).

9.4 Ulterior finalizării acestor activități, rezultatele generate de sistemul TeleComPass se vor conforma următoarelor cerințe prevăzute în documentul ANRC supus consultării:

- Alin. 3.1, litera (a): “Operatorul va întocmi și va publica situații financiare separate pentru unitatea de afaceri rețea de transport”;
- Alin. 3.1, litera (b): “Operatorul va întocmi și va publica situații financiare separate pentru unitatea de afaceri rețea de acces”;
- Alin. 3.2.1: „Unitatea de afaceri rețea de transport se va diviza în următoarele subunități de afaceri: interconectare; colocare-interconectare; linii închiriate-transport; alte activități ale rețelei de transport.”
- Alin. 4.2.1: “o situație privind costurile componentelor rețelei de transport și rețelei de acces, care va cuprinde costul mediu pe minut pentru fiecare componentă a rețelei (incluzând costul capitalului), făcându-se distincție între costurile dependente și cele independente de distanță; factorii de utilizare ai componentelor rețelei; tarifele finale”.
- Alin. 4.3.1.: “o situație privind costurile serviciilor furnizate, care va identifica, pe poziții distincte... serviciile oferite de *rețeaua de transport* pe piața de gros incluse în Oferta de Referință privind Interconectarea; serviciul de interconectare în vederea originării sau terminării la puncte fixe a apelurilor (la nivel local, regional sau național); serviciul de interconectare în vederea tranzitului comutat; serviciile de colocare; serviciul de linii închiriate la nivelul rețelei de transport (inclusiv circuite extinse de interconectare); serviciul de furnizare a accesului la numere non-geografice pentru servicii diverse și pentru servicii cu

tarif special (*Premium Rate*); serviciile de operator; serviciile de informații privind abonații; alte servicii considerate relevante.”

- 9.5 În plus rezultatele oferite de sistemul TeleComPass se vor conforma cerințelor ANRC referitoare la costurile curente; principiilor sistemului de decontări interne descrise la alin. 6; și ale alocării descrise la alin. 7, în ce privește rețeaua de transport și subunitățile ei și rețeaua de acces.

Activități suplimentare necesare realizării evidențelor contabile separate

- 9.6 Romtelecom necesită alocarea unor resurse suplimentare semnificative în vederea creșterii nivelului de detaliere al alocărilor costurilor aferente unităților de afaceri rețea de acces, de vânzare cu amănuntul și alte activități, pentru a se conforma cerințelor ANRC din documentul supus consultării.

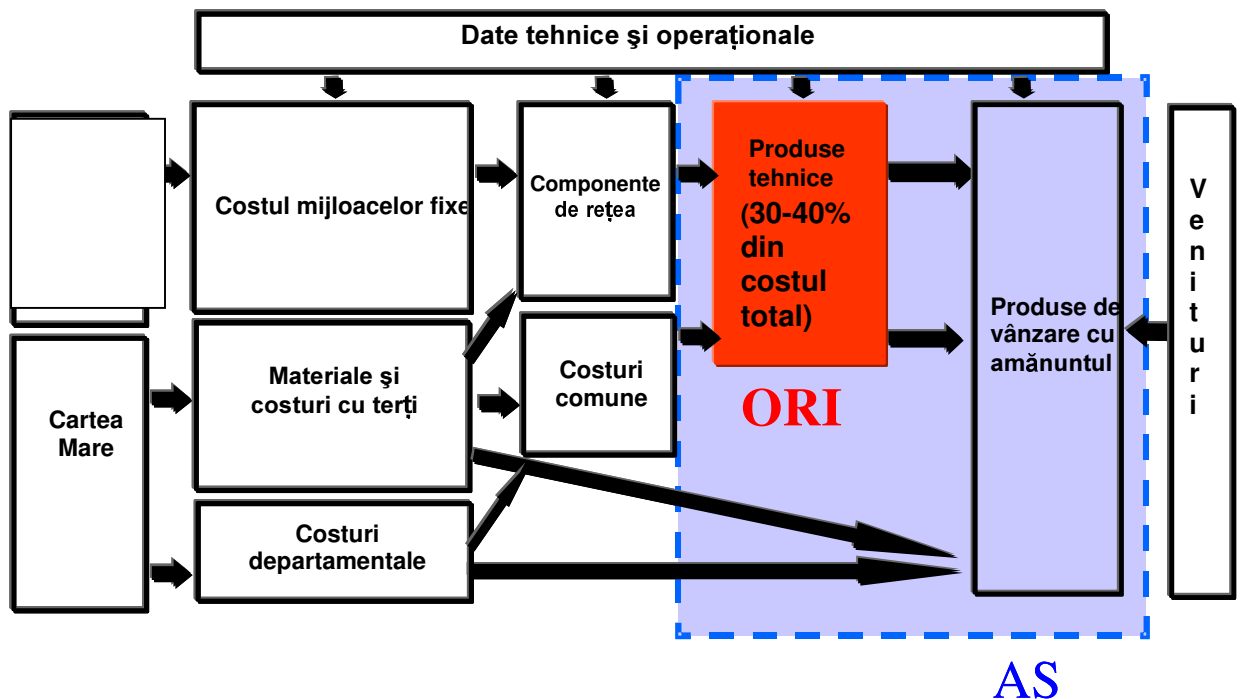
- 9.7 Dezvoltarea menționată în alineatul 5.3 nu va acoperi următoarele cerințe ale ANRC:

- Determinarea valorii capitalului mediu ponderat angajat. Metoda mediei ponderate este mai precisă decât metoda mediei simple doar în cazul în care datele utilizate sunt la un nivel adecvat de acuratețe. Este probabil ca cea mai mare valoare individuală a capitalului angajat – rețeaua subterană – să continue să fluctueze datorită procesului de testare pe bază de eșantioane utilizat. În acest caz, cerința ANRC de utilizare a mediei ponderate pare excesivă. Romtelecom este de părere că excluderea unor mijloace alternative de calculare a capitalului mediu angajat este în contradicție cu recomandările UE referitoare la utilizarea valorilor medii ponderate acolo unde “este posibil și semnificativ”.
- Analiza gradientilor orari de ponderare a tarifelor în orele de vârf (peak) și în afara orelor de vârf (off-peak). Cerințele unei astfel de analize sunt de asemenea excesive, ele neapărând printre recomandările UE.
- Colectarea informațiilor referitoare la km-cablu subteran sau aerian, aferente diverselor servicii din cadrul rețelei de acces. Alocarea corectă a costurilor pentru canalizație, cabluri și a manoperei aferente serviciilor de tip „bit-stream” și acces partajat este în continuare dezbătută în țările în care piața accesului la bucla locală s-a maturizat. Întocmirea unei situații a costurilor aferente rețelei de acces este puțin importantă în cazul unei piețe în care serviciile de acces înregistrează pierderi.
- Colectarea și controlul datelor referitoare la rapoartele de activitate pentru diferite servicii oferite de unitatea de afaceri rețea de acces și unitatea de afaceri de vânzare cu amănuntul. De exemplu, controlul datelor referitoare la

costurile salariale va pune accentul pe distincția dintre activitățile specifice ale rețelei; activitățile comune rețelei și vânzării cu amănuntul; și activitățile specifice vânzării cu amănuntul. Orice altă analiză a activităților specifice vânzării cu amănuntul nu este direct legată de elaborarea unei ORI bazată pe costurile curente.

- Colectarea și controlul informațiilor referitoare la alte cheltuieli decât cele salariale pentru serviciile aferente unității de afaceri rețea de acces și serviciile aferente unității de afaceri vânzare cu amănuntul, din aceleași motive ca cele expuse anterior.
- Reconcilierea datelor referitoare la liniile închiriate, din surse ca sistemele de management al rețelei și sistemul de facturare. Pentru a elabora o ORI, Romtelecom se va preocupa de cerințele de fiabilitate a datelor la nivel de rețea de transport, în ce privește liniile închiriate.

9.8 Pentru a avea o perspectivă asupra acestor aspecte în contextul dezvoltării TeleComPass, diagrama de mai jos oferă o comparație între activitățile pe care le va întreprinde Romtelecom pe parcursul următoarelor 18-24 luni pentru a produce ORI bazată pe costuri curente și activitățile suplimentare necesare pregătirii evidențelor contabile separate.

9.9 Activitățile prezentate în alin. 5.6 trebuie executate în vederea facilitării unei evidențe contabile separate la nivelul de detaliere sugerat de ANRC. Este incorect ca Romtelecom să suporte cheltuieli suplimentare aferente acestor activități, dată fiind importanța relativă a evidenței contabile separate la nivel detaliat precum și având în vedere alte cazuri la nivel internațional prezentate în secțiunile anterioare.

10 Costurile necesare atingerii nivelului necesar de conformare la cerințele ANRC

10.1 Nu există informații publice referitoare la costurile întocmirii unor situații financiare separate. Totuși, în tabelul următor vă prezentăm anumite informații relevante despre BT, eircom, OTE și informații ilustrative referitoare la Romtelecom.

	BT (UK)	eircom (Irlanda)	OTE	Romtelecom
Total angajați (mii)	109 ¹	12 ²	17 ⁴	30 ⁵
Cifra de afaceri (milioane €)	34.745 ¹	1.785 ²	4.312 ⁴	942 ⁵
Numărul de linii (mii)	29.113 ¹	1.848 ³	6.293 ⁴	4.200 ⁵
Onorarii aferente auditului situațiilor financiare separate (milioane €)	1,6 ¹	Nu este prezentat separat	-	1,6?
Numărul estimativ de angajați cu normă întreagă (FTE) în producerea informațiilor contabile în conformitate cu cerințele autorității de reglementare⁶	40	30	10	40+? (Societatea utilizează în prezent mai puțin de 3 FTE) ⁵

Note

1. Raportul anual și situațiile financiare BT pentru anul încheiat la 31 martie. Onorariul aferent auditului situațiilor financiare separate 1,1 milioane £, cifra de afaceri 26.642 milioane £;
2. Raportul anual și situațiile financiare eircom pentru anul încheiat la 31 martie 2001;
3. echivalent linie 2Mb, eircom situații financiare încheiate la 31 martie 2002;
4. Raportul anual și situațiile financiare OTE pentru anul încheiat la 31 decembrie 2002;
5. Raportul anual și situațiile financiare Romtelecom anul încheiat la 31 decembrie 2002. În prezent utilizează 2,5 echivalent angajați (FTE) în calcularea costurilor serviciilor;
6. Estimări pe baza discuțiilor cu BT, eircom și OTE.

10.2 Trebuie remarcat faptul că resursele și costurile asociate întocmirii situațiilor financiare separate și auditării acestor situații nu depind de mărimea societății. Costurile asociate funcției de raportare către autoritatea de reglementare sunt aparent legate de nivelul de detaliere a unităților/subunităților de afaceri pentru care sunt realizate evidențe contabile. OTE necesită semnificativ mai puțin personal decât BT și eircom - reflectând astfel un nivel de detaliere semnificativ mai scăzut.

10.3 Romtelecom utilizează în momentul de față un echivalent a 2,5 angajați. Societatea estimează un număr minim de 40 de persoane necesar implementării propunerii actuale a ANRC.

10.4 Tabelul de mai sus demonstrează de asemenea faptul că propunerea ANRC referitoare la auditul situațiilor financiare

separate, conform celor descrise în alin. 5.1 este oneroasă, în condițiile unor beneficii reduse. Pentru anul încheiat în martie 2002 BT a înregistrat costuri aferente onorariilor pentru audit în valoare de 1,6 milioane €. Acest quantum de onorarii este comparabil cu cel prevăzut pentru România, deoarece personalul care dispune de experiența necesară unui astfel de audit va fi selectat din birourile vest europene ale firmei de audit.

10.5 Valoarea auditului extern este redusă în cazul în care autoritatea de reglementare va revizui metodologia aferentă pregătirii situațiilor financiare separate și detaliile întocmirii acestora. Această situație este valabilă pentru România.

10.6 Romtelecom consideră că aceste costuri suplimentare aferente auditului extern nu sunt necesare, în forma propusă de ANRC, mai ales în cazul în care ANRC va fi cea care va revizui aceste situații financiare separate. Proiectul de decizie al ANRC referitor la realizarea evidențelor contabile separate indică faptul că potențial este în măsură să revizuiască gradul de adecvare a situațiilor financiare separate, fără a recurge la surse externe costisitoare. ANRC dispune de resurse semnificative la standard internațional și de un număr de 155 de angajați după doar 8 luni de activitate. ANRC a confirmat faptul că dispune de un echivalent de 3 angajați alocat activităților aferente evidențelor contabile separate. Romtelecom dispune doar de 2,5 angajați în cadrul activității de determinare a costurilor serviciilor.

10.7 În contextul unor costuri care în final sunt suportate de clienții Romtelecom, atât persoane fizice cât și persoane juridice, costurile pe care le implică conformarea ar putea fi reduse prin:

- reducerea substanțială a unităților de afaceri și subunităților pentru care trebuie realizate evidențe contabile separate, prin restructurarea activităților ne semnificative (vezi secțiunea 8); și
- revizuirea situațiilor financiare separate de către ANRC și renunțarea la cerința auditării acestora.

11 Beneficiile publicării

11.1 Cu excepția a două țări, în celelalte țări ale UE situațiile financiare separate nu sunt publicate. UE confirmă beneficiile limitate pe care le oferă publicarea situațiilor financiare separate în primii ani de implementare: „informațiile considerate confidențiale din punct de vedere comercial nu trebuie publicate”... „autoritatea de reglementare („NRA”) trebuie să aibă în vedere măsura în care informațiile trebuie publicate în primul an după adoptare” (Sursa: *Recomandarea Comisiei din data de 8 aprilie 1998 cu privire la interconectarea pe o piață a telecomunicațiilor liberalizată (Partea a 2-a – Contabilitatea separată și contabilitatea costurilor)*)

11.2 Ca regulă generală, situațiile financiare publicate trebuie să respecte următoarele criterii:

- consistență de la o perioadă la alta;
- comparabilitate – între diferite entități de raportare (în acest caz, alți operatori); și
- satisfacerea cerințelor de informare ale utilizatorilor.

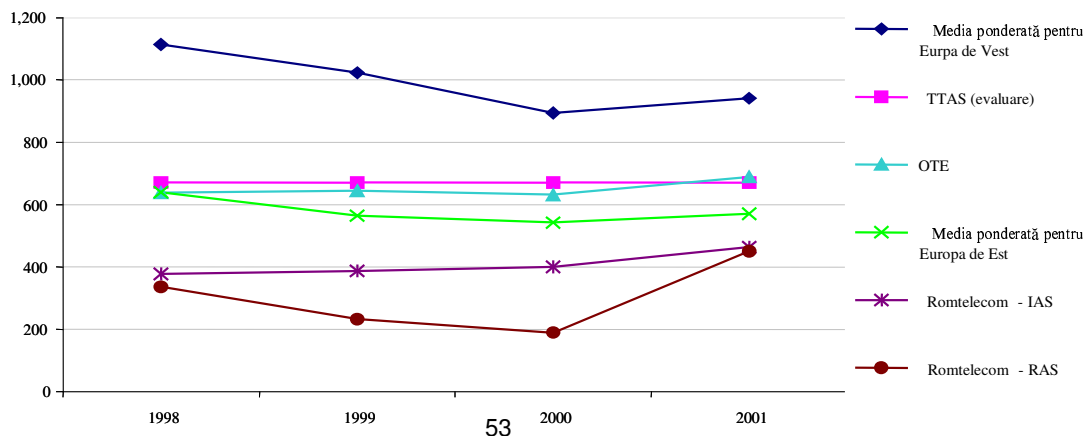
Consistența

11.3 După cum se menționează în secțiunea 6, orice valori raportate de Romtelecom către ANRC sunt expuse unui risc de eroare dacă verificarea datelor de intrare continuă să se realizeze pe bază de eșantioane. Ca urmare, consistența valorilor raportate de la o perioadă la alta este pusă în pericol.

Comparabilitatea

11.4 Variația valorii comparative a rezultatelor obținute anterior implementării măsurilor menționate în secțiunea 6 este ilustrată în graficul de mai jos. Romtelecom utilizează un nivel semnificativ mai scăzut al capitalului față de alți operatori din Europa de Est și de Vest. Este probabil ca această diferență să se modifice semnificativ ca urmare a implementării măsurilor prezentate în capitolul 6.

Valoarea contabilă netă pe linie
(milioane Euro)

Cerințele utilizatorilor

- 11.5 Din punct de vedere al cerințelor utilizatorilor, schimbarea semnificativă a valorii datelor de intrare combinată cu nebalansarea tarifelor reduce practic valoarea situațiilor financiare separate la zero.
- 11.6 Până la agrearea de către Romtelecom și ANRC a unei forme de evidență contabilă separată care să contribuie la dezvoltarea sectorului de telecomunicații din România, nici unul din aceste criterii nu va fi îndeplinit.
- 11.7 Romtelecom consideră că riscul transmiterii în piață a unor informații inadecvate referitoare la profitul sau pierderea generate de unitățile de afaceri este semnificativ mai mare decât orice beneficiu potențial oferit de publicare.

12 Alternativă propusă

- 12.1 Romtelecom nu este de acord cu propunerile ANRC referitoare la evidențele contabile separate din motive legate de principii și practicalitate. Totuși, societatea este dispusă să discute modul în care capacitățile existente de calcul a costului serviciilor și progresele planificate pot fi orientate spre îndeplinirea parțială a cerințelor ANRC.
- 12.2 Romtelecom consideră că proiectul de reconstrucție a registrului de mijloace fixe, capacitatea existentă de calcul a costului serviciilor, și contabilitatea costurilor pe baza costurilor curente, care sunt inițiate pentru a ajuta la pregătirea ORI bazată pe costuri curente, vor oferi ANRC informații relevante privind costurile.
- 12.3 În următoarele paragrafe, prezentăm detalii cu privire la rapoartele pe care le va putea furniza Romtelecom către ANRC și perioada aferentă.

Nivelul de detaliere

- 12.4 Implementarea proiectului de reconstrucție a registrului de mijloace fixe menționat mai sus, împreună cu capacitățile existente ale modelului TeleComPass privind alocările și rezultatele, vor permite Romtelecom să furnizeze ANRC conturi de profit și pierdere și situații ale capitalului mediu angajat (cu o prezentare a profitului aferent capitalului mediu angajat) pentru următoarele unități și subunități de afaceri pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004:
- Vânzare cu amănuntul;
 - Rețeaua de transport, inclusiv sub-unitățile „interconectare”, „colocare – interconectare”, „linii închiriate – transport”, „alte activități aferente rețelei de transport”;
 - Rețeaua de acces;
 - Alte activități.
- 12.5 Romtelecom este de acord cu definițiile unităților și sub-unităților de afaceri prezentate de ANRC în paragrafele 1.2.3.1 – 1.2.3.4 și 1.2.4.1 – 1.2.4.4.
- 12.6 Pe lângă aspectele menționate mai sus, Romtelecom propune să furnizeze ANRC următoarele rapoarte cu privire la exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004:
- Situația costurilor medii ale rețelei de transport, după cum se menționează în paragraful 4.3 al documentului supus consultării;

- Situația costurilor de rețea corespunzătoare serviciilor oferite de rețeaua de transport pe piața de gros, conform ORI;
- Situația decontărilor interne aferente rețelei de transport și vânzare cu amănuntul;
- O reconciliere între situațiile financiare separate și situațiile financiare;
- Note explicative cu privire la conturile menționate în aliniatul 8.4 de mai sus;
- Politicile contabile utilizate pentru întocmirea situațiilor financiare separate;
- Definiții ale unităților și sub-unităților de afaceri pentru care au fost întocmite situații financiare separate; și
- Documente justificative cu privire la metoda de alocare utilizată pentru a întocmi situațiile financiare separate descrise în secțiunea 8.4 de mai sus.

12.7 Definițiile unităților și sub-unităților de afaceri menționate în aliniatul 8.4 de mai sus vor fi ajustate conform definițiilor din paragrafele relevante ale documentului ANRC supus consultării.

Termenul privind implementarea

12.8 Romtelecom propune ca un set inițial de situații financiare separate să fie furnizat după implementarea unei ORI bazate pe costurile curente, în mod specific pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2004.

Formatul situațiilor financiare

12.9 Romtelecom este de acord asupra faptului că formatele propuse de ANRC pentru situațiile financiare separate în Anexa 2 a Documentului supus consultării sunt în general rezonabile și adecvate. Totuși, nivelul de detaliere propus pentru activele și pasivele curente din cadrul situației capitalului angajat este prea mare și nu oferă nici un beneficiu. Ca urmare, Romtelecom propune adoptarea unui format mai general al situației capitalului angajat, după cum se prezintă mai jos.

Mijloace fixe	X	X
Active curente minus datorii curente și provizioane pentru riscuri și cheltuieli	X	X
Capital angajat	<u>X</u>	<u>X</u>

Cerințe privind auditul

- 12.10 Romtelecom propune să furnizeze situațiile financiare separate spre analiza ANRC. Din cauza motivelor explicate deja, nu este necesară efectuarea unui audit formal.

Cerințe privind publicarea

- 12.11 Romtelecom propune ca orice situație financiară separată furnizată ANRC să fie considerată un document comercial confidențial pentru a proteja astfel utilizatorii potențiali de riscul unor erori semnificative.
- 12.12 În concluzie, Romtelecom consideră că alternativa propusă oferă ANRC posibilitatea realizării unei evidențe contabile separate la un nivel conform cu normele UE și experiența internațională dar având costuri minime pentru dezvoltarea viitoare a sectorului de telecomunicații din România.